Danskernes Historie Online
Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor
Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat

Ophavsret
Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links
Slægtsforskernes Bibliotek: https://slaegtsbibliotek.dk
Danske Slægtsforskere: https://slaegt.dk

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

ved

Haderslev Katedralskole

Juni 1922.

Indbydelsesskrift

til

Afgangs- og Aarsprøverne

ved

Haderslev Katedralskole

Juni 1922.

.....

Oversættelser af Vergil, Horats og Ovid
ved Lektor Dr. Fr. Moth.

Skoletaler (i Uddrag) af Rektor.

Skoleefterretninger for Skoleaaret 1921—22.

.....

Haderslev.
„Danskeren"s Bogtrykkeri.
1922.

Oversættelser af Vergil, Horats og Ovid

ved

Lektor Dr. **Fr. Moth.**

Tilegnes hr. rektor, Dr. phil. Karl Mortensen
med taknemmelighed, højagtelse og hengivenhed.

Vergils 4. ecloge.

P. Vergilius Maro, Roms berømteste digter, fødtes i nærheden af Mantua aar 70 før Chr. og døde i Calabrien paa hjemrejsen fra Grækenland aar 19 f. Chr. Han blev begravet i Neapel (Parthenope). I sin gravskrift, som han selv skal have dikteret paa dødslejet, sammenfatter han kort og knapt hele sit forfatterskab:

Mantua livet mig gav, Calabrien tog det; jeg hviler
Nu i Parthénope. — Kvæg, landbrug og krig jeg besang.

»Kvæg« betegner B u c o l i c a, d. e. hyrdedigtene (eclogerne), der dog ofte allegorisk sigter til samtidige begivenheder og mangen gang kun ved naturstemningen minder om det virkelige hyrdeliv. Ved »landbrug og krig« sigtes der til G e o r g i c a, et smukt digt om agerens dyrkning, og til Æ n e i d e n, det store episke digt om Æneas, Romernes i sagnet berømte stamfader, og hans mærkelige hændelser. Det sidste værk befæstede Vergils ry gennem mange aarhundreder og beundredes ikke blot som digterværk, men navnlig som skatkammer for en umaadelig, skjult og bundløs visdom, om hvilken man særligt i middelalderen gjorde sig de eventyrligste forestillinger. Men ogsaa i de andre digte vilde man finde dybe, skjulte sandheder. Allerede i oldkirkens dage var det saaledes en meget udbredt opfattelse, at Vergil i den 4. ecloge, som her meddeles i oversættelse, havde forudsagt Christi fødsel eller genkomst. Nogle mente endog, at digteren selv havde været kristen, og at han af forsigtighed havde skjult sin sande overbevisning under et dunkelt slør, medens andre lod sig nøje med den formodning, at han havde fundet en sibyllinsk spaadom og misforstaaet den.

Pollio.

Højere nu skal lyde vor sang, sikeliske Muser[1])!
Ikke sig glæder enhver ved ælm og ved lav tamariske;
Synger vi skovenes pris[2]), er konsulen[3]) skovene værdig.
— Ledet er af den kumæiske sang[4]) snart seneste tidsrum.
Atter begynder en række paa ny af rullende sekler;
Jomfruen[5]) vender tilbage, tilbage Saturnus's rige

Vender, fra himlen stiger der ned den herligste ætling[6]),
Drengen, som fødes[6]) være du huld — med ham vorder fuldendt
Jærnets slægt, og en guldets tid oprinder for verden —
Kyske Lucina[7]), vær naadig! alt hersker din broder Apollo.
Just under dig, under dit konsulat skal foryngelsen komme,
Pollio, maaneder store[8]) skal fremad i kresløb ile;
Findes der end af vor slethed spor[9]): naar du er vor fører,
Brat den svinder, og jorden er fri for evindelig rædsel.
Ham[10]) er beskaaret en guddoms liv; heroer og guder
Skal han forenede skue, skal skues med dem i forening,
Fredsæl verden beherske med faderens arvede dyder.
Dreng, som sin tidligste gave til dig udyrket skal jorden
Bringe den klatrende vedbend og bokkar i bugnende fylde
Samt kolochasiens blomst med den smilende bjørneklo blandet.
Gederne skal af sig selv med det mælkesvulmende yver
Vandre til hjemmet, for løverne ej skal oxerne frygte,
Blideligt vil af sig selv med blomster dit leje sig dække.
Svinde vil slangen[11]), og giftens urt den lumske vil svinde,
Viden omkring skal voxe paa jord assyrisk amomum[12]).
Men naar først om heroernes pris og din faders bedrifter
Læse du kan og forstaa, hvor dyden er herlig at eje,
Da vil markerne gulnes af ax, der er frie for avner,
Uden dyrkning vil druen den røde paa tjørnegren hænge,
Honningen flyde som perlende dugg af egenes stammer.
Endnu tilbage der bliver dog spor af brøden fra fordum:
End har man nødig Thetis[13]) at friste paa flaader, at begne
Staden med skærmende mur og med plovjærn jorden at kløve[14]).
Da vil en anden Tiphys[15]) man se, de gæveste helte
Fører et andet Argo, man andre krige vil skue.
Atter en anden Achilles paa hærtog Troia vil gæste.
Derpaa, naar alt i kræfter og aar til mand du er modnet,
Vige fra havet somanden skal, ej tømrede planker
Varer vil føre til tusk: overalt alt skænker os jorden.
Ej faar ager og vingaard saar af hakker og knive,
Aaget løses fra tyrenes ryg af den kraftige plovmand,
Ulden lærer man ikke med løjede farver at prange,
Men af sig selv vil faaret paa eng i rødmende purpur
Yndigt hylle sit skind og snart sig smykke med safran.
Lammet, som græsser, af egen drift sig klæder i sandyx[16]).
»Saadanne sekler i spinde!« til tenene Parcerne[17]) talte,
Virkende sammen med enigt sind ved skæbnens beslutning.
Rede dig gør — alt tiden er nær — til den højeste hæder,

Ætling af guder kær, du Juppiters herlige spire![18])
Se dog! En bæven gaar gennem verdens hvælvede masse,
Landene, havenes flader og himlens blaanende dybder;
Se dog, hvor alt til den gryende tid sig inderligt glæder!
Maatte den yderste rest af mit liv dog skue de dage,
Aanden svigte mig ej til din gærning værdigt at prise,
Ej jeg skulde besejres i sang af Thrakeren Orphèus
Eller af Linus[19]), om end hos sin fader, Apollo den fagre,
Hjælp han hented, og hin hos sin moder Calliopea[20]);
Æsked endog mig Pan[21]) til kamp for Arkadiens domstol,
Pan for Arkadiens domstol selv for besejret sig agted.
Barn du lille, begynd nu paa smilet at kende din moder!
Maaneder ti din moder for dig stor plage har dojet.
Barn du lille, begynd! Hvem forældrene tilsmiled ikke,[21])
Ham holdt guden uværdig til bord, gudinden til leje.[22])

[1]) Den græske digter Theokritos fra Syrakus paa Sicilien (Sikelien) c. 300 for Chr. var hyrdepoesiens største mester. — [2]) d. e.: Sangen skal nu have mere ophøjede æmner end hidtil. — [3]) C. Asinius Pollio, konsul aar 40. Samme aar havde han og Mæcenas mæglet fred mellem Vestens hersker Octavian og Østens herre Antonius i Benevent og saaledes befriet Italien for en fornyelse af borgerkrigens rædsler. Da det frygtelig hjemsøgte land sukkede efter fred og ro, forstaar man digterens glæde og hans stærke lovprisning af Pollio, der netop i dette aar havde faaet en søn. — [4]) I den romerske republiks sidste sorgelige tid var man stærkt optaget af en mængde profetier, der skulde hidrøre fra den kumæiske Sibylla, og i hvilke man læste varsler om kommende bedre tider. Den lærde forfatter M. Terentius Varro fremsatte aaret efter Cæsars død læren om, at der skulde indtræde en almindelig fornyelse ved slutningen af en periode paa 440 aar eller fire store sekler (et almindeligt sekulum var 100 aar). Det er denne tanke, der har inspireret Vergil, som her forkynder, at den nye, herlige tid snart forestaar. [5]) d. e.: Retfærdighedens gudinde, der i guldalderens salige tid, da Saturnus herskede, havde levet paa jorden, men i den senere forbryderske jærnalder flygtede til himlen, hvor hun fik plads som stjærnebilledet »Jomfruen«. Kirkefaderen Eusebius ansaa denne jomfru for Maria, Jesu moder. [6]) Pollios søn, men efter Eusebius og andre Jesus. [7]) Fødselsgudinden, der tillige beskyttede de spæde børn. I reglen identificeres Lucina med Juno, dog undertiden ogsaa som her med Diana, søster til Apollo, solens og lysets gud.— [8]) d. e.: Sekularmaaneder, af meget længere varighed end de almindelige. — [9]) nemlig fra den sorgelige og slette verdensalder, der nu snart er udløben. — [10]) Pollios søn, men efter de kristne fortolkere Jesus. I det følgende hengiver digteren sig til fantasifulde skildringer af den forventede guldalder. — [11]) d. e.: Der skal ingen slanger være mere. Eusebius forstod slangen som vore første forældres frister. — [12]) En krydderplante, der ellers kun voxer i Orienten. If. Eusebius er det

kristendommens folk, der er befriet fra synden (a-momos, uden dadel). — [13]) En af Nereiderne, havets gudinder, Achilleus moder, her en omskrivning for havet. — [14]) Den paradisiske tilstand indtræder ikke strax. Der skal endnu udføres store krigsbedrifter, inden verdensfreden indtræder. — [15]) Tiphys var styrmand paa skibet Argo paa Argonautertoget. — [16]) Skarlagen. — [17]) Skæbnegudinderne, der spinder livets traade. — [18]) Den i v. 7 omtalte fra himlen nedstegne ætling, Pollios søn. Digteren tænker sig ham altsaa som en gudesøn, ja selve Juppiters søn, der har faaet en mission ved at fødes som menneske. Intet under, at de kristne kunde opfatte dette digt som en profeti om Christi fødsel eller, som kirkefaderen Lactantius mente, om hans genkomst og det tusindaarige rige. — [19]) Orpheus og Linus var i sagnet navnkundige sangere fra den mythiske tid. — [20]) = Calliope, en af Muserne. — [20]) Hyrdeguden Pan, der var en mester i at spille paa hyrdefløjten og synge dertil, dyrkedes særlig i Arkadien, det bjærg- og skovrige land midt i Peloponnes. — [21]) d. e.: Den, som ikke vandt sine forældres kærlighed. — [22]) d. e.: Kun velopdragne børn bliver gudernes yndlinge. Desuden sigtes der vel til det samfund med guder, hvori den nyfødte Asinius Gallus efter digterens mening skal komme til at leve. Fuldt saa straalende blev hans lod ikke; han var konsul aar 8 før Chr. og omtales ofte som deltager i senatsforhandlingerne under kejser Tiberius, der skal have været uvenlig stemt imod ham. Til sidst blev Asinius Gallus anklaget og døde af sult, uden at man vidste, om det var sket frivilligt eller mod hans villie.

Tre epoder af Horats.

Q. Horatius Flaccus blev født aar 65 og døde aar 8 før Chr. Han var nøje knyttet til Augustus' berømte ven Mæcenas, der aar 33 skænkede ham en ejendom i Sabinerlandet, og hvem han ofte forherliger i sine digte. Horats forfattede Epoder, Satirer og Oder: d. e. lyriske digte efter græske forbilleder. Den 7. og 16. epode, som er oversatte nedenfor, er digtede under borgerkrigene. Efter freden i Brundisium aar 40 (se ovenfor under Vergil), sluttedes der aar 39 en overenskomst i Misenum mellem Octavian, Antonius og Sextus Pompejus, der beherskede flaaden og havde Italiens øer i sin magt. Men allerede i slutningen af aaret stod Octavian og Pompejus atter i vaaben mod hinanden. Den fortvivlelse, der i den anledning greb den efter fred sukkende romersko verden, finder et smukt udtryk i Horats' digte. Skildringen af de saliges øer minder meget om Vergils guldalderfantasier og er muligvis paavirket af dem.

2. epode.

»Lyksalig den, som fra forretningstravlhed fjærn
Som jordens børn i fordums tid
Med egne øxne pløjer fædres agerland

For renter og beregning fri!
Ej jager lurens barske røst ham op til strid,
Det vrede hav ham skræmmer ej,
Han torvet skyr og banker ej med frygtsom haand
Paa store landsmænds stolte dør;
Men med de høje popler han i fred og ro
Formæler rankens voxne skud[1]);
I dalens skjul han ser sit hornkvæg vandre rundt
Og hører glad dets høje brøl;
De golde grene fjærner han med havekniv
Og poder friske spirer ind;
Han presser honning, samler den i rene kar
Og klipper varsomt faarets uld.
Naar efteraaret løfter over marken op
Sit hoved smykt med herlig frugt,
Hvor skønt at plukke pærer af sin egen avl
Og druen klædt i purpurskrud,
En værdig gave til Priapus[2]) og til dig,
Silvanus[3]), grænseskellets værn!
Og saa at hvile, snart i skyggen af en eg,
Snart i det tætte, bløde græs,
Mens vandet risler, mellem høje bredder skjult
Og skovens fugle kvidrer smukt,
Og lovets susen giver bækkens skvulpen svar,
Saa mildt og let man faar et blund!
Men naar med torden Juppiter ved vintertid
Fra skyen sender sne og slud,
Med mange hunde jager man fra hver en kant
De vilde svin i garnet ind.
Med stillepind man spænder ud sit maskenet
Den slugne kramsfugl til fordærv;
Den bange hare, tranen, som os gæster[4]), bragt
I snaren lønner møjen godt.
Hvem glemmer ej, naar sligt han sysler med, den kval
Som han af daarlig elskov led?
Naar saa hans arbejd deltes af en trofast viv,
Der skærmed hjem og kære børn,
En solbrændt hustru som Apulerbondens brud,
Hvis ikke fra Sabinerland,
Og hun paa arnen dynged op et lystigt baal,
Naar manden mødig vendte hjem,
Og lukked ind i baasens fletværk kvægets flok,
Det spændte yver malked rent
Og tog fra fad den søde vin af aarets høst
Til maden, gaarden yded selv:

Jeg brød mig ej om skaldyr fra Lucrinersø,[3])
Ej heller fine, lækre fisk,
Som stundom af en uvejrsstorm fra Østens hav
Fordrives og til os forslaa's.
En afrisk fugl[4]), Ionerlandets agerhøns
Med større velbehag jeg ej
I vommen propped end oliventræets frugt
Af rige grene plukket ned.
End syren, som paa engen gror, og malven, god
For maven, kommer sygdom paa,
End lammet, slagtet, naar for Terminus[7]) er fest,
Og kiddet slidt fra ulven løs.[8])
Hvor skønt at se sin faareflok, naar ved sit bord
Man ligger, ile hjem fra græs,
At se de trætte øxne bære ploven vendt
Paa nakken efter dagens slid
Og slavesværmen, fatrig i det rige hus.
Om arnen lejret ren og blank!«
Saa taled aagerkarlen Alfius; som om
Han vilde være bonde strax,
Ved Idus trak han alle penge ind, men fik
Dem ved Calendæ ud igen.[9])

[1]) Man lod vinrankerne slynge sig op ad popler eller ælme. — [2]) En naturgud, hvis støtte anbragtes i haverne. — [3]) En gammelitalisk skovgud, der desuden værnede grænseskellene. — [4]) Tranen kommer om vinteren fra de nordlige lande til Italien. — [5]) d. e.: »saa vilde jeg ikke bryde mig om.« Muslinger fra Lucrinersøen ved Bajæ var en yndet delikatesse. — [6]) En perlehøne. — [7]) Gud for grænsestenene. Hans fest var d. 23. februar. — [8]) Naar ulven havde skambidt et kid, maatte det naturligvis slagtes. — [9]) Idus, den 13. i de fleste maaneder, var opsigelsesdagen. De opsagte penge maatte betales næste Calendæ, d. e. den 1. i hver maaned. Den dag satte Alfius altsaa atter sin kapital ud paa renter. Horats mener, at mennesket aldrig kan opgive sine vaner og tilbøjeligheder, hvor varmt det end stundom lovpriser andre livsvilkaar.

7. epode.

Forbryderiske, hvorhen styrter I? Hvorfor
Til sværdet griber I paa ny?
Er ej paa landet, ej paa havets flade nok
Der udgydt af Latinerblod? —
Ej for Carthagos stolte stad, vor fjende gram,
At knuse under Romas fod,
Ej for at føre Bretlands søn, ukuet end,
I baand ad »via sacra«[1]) ned,
Men for at staden — Partherne[2]) til fryd og lyst —

Sig kunde volde døden selv!
Slig sæd har hverken løver eller ulve kendt,
Hvis glubskhed kun gør andre mén.
Mon blindt I raser, mon en rædsom magt, mon skyld
Jer fremad driver? Svarer mig! —
De tier, blegner, kinden bliver gusten; ramt
Af rædsel tanken standser brat.
Saa er det: Skæbnen hviler tungt paa Romas folk
Til straf for skændigt brodermord,
Da jorden drak den skyldfri Remus' blod[3]), som nu
Af efterslægten kræver bod.

[1]) Triumftoget bevægede sig ad »via sacra« (den hellige vej) ned til det lavtliggende Forum og derfra op paa Capitolium. — [2]) Romernes naboer og farlige fjender hinsides Eufrat. — [3]) Romulus, Roms grundlægger, havde dræbt sin broder Remus.

16. epode.

Borgernes tvedragt alt under slægtled tvende har raset,
Og Roma styrter ved sin egen magt i grus:
Roma, som Marsernes folk[1]) og Porsennas[2]) etruskiske skarer,
Skønt haardt de trued, dog at knuse mægted ej,
Staden, som Capua[3]) trodsed, besejrede Spartacus'[4]) horder
Og Allobrogerlandets[5]) oprørslystne flok,
Staden, som kuedes ej af Germaniens voldsomme ungdom,
Som Hannibal bød spidsen, vore fædres gru,
Styrtes i støvet af os, en slægt til forbandelse viet,
Og snart vil vilddyr atter bo paa byens grund.
Ve os! paa rygende tomter barbaren skal sejrende træde,
Hans hestes hove stampe skal, hvor Roma stod;
Selve Quirinus's[6]) aske, som skjules for luften og lyset
Og ej tør ses af nogen, frækt han sprede vil.
Skulde de bedste blandt eder — I alle vel næppe en udvej —
— Gid held jer følge! — søge for den svare nød,
Hører da raadet, jeg giver: Som fordum Phokæerne[7]) svore
En rædsom ed og drog paa flugt fra hjemmet bort,
Medens de gudernes templer forlod og de fædrene arner
For vildsvin og for graadig ulv til hus og bo,
Saaledes drager vi did, hvor foden os bærer, hvad eller
Hvor havets kaade søndenvinde fører os!
Synes I saa? Kan ingen os sundere raade? Velan da!
Lad strax os under gode varsler hejse sejl!
Først dog sværge vi vil: »Naar fra havbunden stenene hæves

Til overfladen, er os hjemfærd ej forbudt;
Heller ej frygte vi skal for at stævne med snækken tilbage.
Naar Padus flyder paa Matinerbjærgets top[8]),
Naar Apenninernes knejsende fjæld sig styrter i havet,
Og hidtil ukendt elskovsdrift paa sælsom vis
Knytter i kælneste lyst til tigeren hjort og bevirker,
At duen blid hos glenten søger parringsfryd,
Kvæget glemmer sin frygt og med tillid blandt løverne vandrer,
Og glat[9]) sig bukken tumler i det salte vand.«
Dette og hvad der for øvrigt kan hindre den yndige hjemkomst,
Med ed I love, drage derpaa alle bort,
Eller en del i det mindste! Lad mængden, som intet vil høre,
Vanskæbnen viet, haablost sove tiden bort!
I, som har mandsmod, jager paa flugt kvindagtige klager!
Langs Tuskerkysten[10]) iler bort for fulde sejl!
Os Oceanet vinker, det jordomstrømmende, mærker
Med yppig rigdom, underskønne øers land[11]):
Sæden voxer hvert eneste aar, skønt aldrig der plojes,
Og vinen blomstrer, skønt dens stok beskæres ej;
Olietræet pranger med frugt, og aldrig det svigter,
Den mørke figen smykker skønt sit modertræ,
Honningen flyder fra steneg hul, fra bjærgenes klofter
Man hører vandet haste ned med lette fjed;
Uden bevogtning gederne hid til malkningen kommer,
Sit spændte yver byder hjorden venligt frem;
Aldrig om aftenen bjørnenes brøl ved faarefold lyder,
Den dybe muldjord vrimler ej af giftigt kryb.
Endnu mér vil vi skue med undren: at vinden fra Østen
Med skybrud aldrig farer over marken hen,
Og at de frodige sædekorn ej hentørres i jorden,
Da himmelkongen skifter lige sol og regn.
Argo[12]) drevet af aarens blad ej sejlede didhen,
Og Colcherinden[13]) aldrig satte der sin fod;
Aldrig sidoniske mænd did ræerne vendte paa havet,
Ej did Ulixes[14]) stævned med sin trætte flok;
Hærgende sot gør kvæget ej mén, ej stjærnernes virken
Med voldsom hede hjordens trivsel øder brat.
Hin velsignede kyst de retfærdige Juppiter skænked,
Da guldets tider han før kobber vige lod;
Først med kobber, derpaa med jærn han forhærdede slægten;[15])
Men alle fromme vist jeg har en vej til flugt.

[1]) Marserne var hovedfolket i den for Rom yderst farlige forbundsfællekrig (90—88), som Italerne rejste for at tiltvinge sig romersk borgerret. — [2]) Efter kongernes fordrivelse (510) førte Porsenna Etruskernes krigsmagt mod Rom og bragte staden i stor nød. — [3]) d. e.: »som trodsede Capua«, en mægtig by i Campanien, Hannibals forbundsfælle i den 2. puniske krig. — [4]) En tapper gladiator, de oprørske trælles fører i den uhyggelige og farlige Slavekrig (73—71). — [5]) Allobrogerne, et tappert gallisk folk syd og øst for Rhone. — [6]) Den som gud dyrkede Romulus. — [7]) Da Phokæerne ved Lilleasiens vestkyst truedes af Perserne, udvandrede de til Korsika og Massilia (Marseille). Inden afrejsen nedsænkede de en glødende jærnklump i havet og svor, at de ikke vilde vende tilbage, før den igen kom til syne. — [8]) Padus = Pofloden i Norditalien; Matinus, et bjærg i Apulien. — [9]) d. e.: glathudet som en fisk. — [10]) d. e.: Vejen skal først gaa mod nordvest langs Etruriens kyst. — [11]) De saliges oer, der henlagdes fjærnt mod vest hinsides Gibraltarstrædet. — [12]) Argonauternes skib. — [13]) Medea, Argonauterføreren Jasons elskede, berygtet som troldkvinde og giftblanderske. — [14]) = Odysseus. — [15]) Efter guldalderens paradisiske tid (sml. Vergils 4. ecloge) fulgte den ringere kobberalder og derpaa den forbryderske jærnalder.

Ovid.

P. O v i d i u s N a s o blev født i ridderstand i Sulmo i Pælignernes land c. 18 danske mil øst for Rom d. 20. marts 43 f. Chr. Sit liv har han selv skildret i det berømte digt, der er oversat nedenfor. Han opnaaede stor berømmelse ved sine »Elskovsdigte« (Amores), »Heroiderne«, d. e. poetiske breve, der for største delen tænkes skrevne af den heroiske tids kvinder til deres utro elskere, og den navnkundige, *letsindige og glimrende* »Elskovskunst« (Ars amandi). Hans store hexametriske digt »Metamorphoserne«, der skildrer de mangfoldige forvandlinger, den antike mythologi er saa rig paa, har frembudt en uudtømmelig fablernes *kilde for middelalderen og senere aarhundreder*, har inspireret mangfoldige kunstnere og hører til oldtidens herligste digterværker. Ovids vers lyder som musik; i dem naar den latinske poesi sin højeste velklang og skønhed. Aar 8 e. Chr. ramtes den 50aarige fejrede digter, der hidtil havde levet som en elskværdig og livsglad Epikuræer i verdens glimrende hovedstad, af en frygtelig ulykke, idet kejser Augustus forviste ham til det fjærne og barbariske Tomi ved Sortehavets vestlige kyst. Grunden kendes ikke. I de sørgedigte (Tristia), den stakkels landflygtige sender hjem til vennerne i Rom, kommer han atter og atter tilbage dertil, men udtaler sig kun i forblømmede ord. Man véd, at Augustus' datterdatter, den yngre Julia, blev forvist af sin bedstefader paa grund af sit letfærdige liv aaret før Ovid, og det ligger da nær at søge en forbindelse mellem disse to begivenheder. Digteren fortæller gang paa gang, at hans straf ikke skyldes en brøde (scelus), men en uforsigtighed, et misgreb eller en fejl (error), men han tør ikke berøre sagen nærmere for ikke at forny Augustus'

sorg. Kun en sjælden gang bliver han lidt udførligere: »Hvorfor har jeg set noget? Hvorfor gjorde jeg mine øjne brødefulde? Hvorfor blev en brøde mig bekendt imod min villie?« (Trist. II, 103 f.). »Jeg lider min straf, fordi mine øjne uden at vide det saa en forbrydelse, og det er min brøde, at jeg har haft synets sans« (Trist. III, 5, 49 f.). »Det lader sig ikke gøre i korthed, og det er ikke raadeligt at sige, ved hvilket tilfælde mine øjne blev vidne til en skæbnesvanger ulykke« (Trist. III, 6, 27 f.). »Enten en frygt eller et misgreb, men først dog et misgreb har voldt min ulykke .... Vel lider jeg altsaa min straf med rette; men dog var enhver forbrydelse og forudfattet hensigt udelukket fra min overtrædelse« (Trist. IV, 4, 39 ff.). Cæsar, som ser alt, har ogsaa set, »at det, jeg har forbrudt, kun kan kaldes en daarskab« (Pont. I, 7, 43 f.). »Jeg kan ikke kaldes andet end uklog og frygtsom« (Pont. II, 2, 17). Ovid har altsaa, synes det, af frygt for ubehageligheder gjort noget, der bragte ham i en yderst mislig stilling. Man kunde f. ex. tænke sig, at han har deltaget i et kompromitterende gæstebud, hvor Julia og hendes elsker var til stede, og hvor han har set ting, som han af hensyn til kejseren helst ikke skulde have set. Ogsaa hans for 10 aar siden udgivne »Elskovskunst« blev anvendt som vaaben imod ham, og kejserens vrede ramte ham overordentlig haardt. Ovid levede i udlændighed til sin død aar 17 e. Chr. Mange har brugt haarde og affejende ord om hans »umandige klager, klynken og smigren for kejseren«. Saare let købte fraser! Ovid, den forvænte epikuræiske levemand, bar sin ulykke med langt større mandighed, end Cicero viste i sit kortvarige exil, under hvilket han, talerstolens helt, statsmanden, de strænge moralske grundsætningers filosofiske hævder, hengiver sig til en fortvivlelse, der intet hensyn kender. Ovid sank ikke sammen, men formaaede fra sit sørgelige forvisningssted at sende en række, for en stor del saare skønne og kulturhistorisk værdifulde digte til Rom, digte, som man efter næsten 2000 aars forløb vanskelig kan læse uden dyb medfølelse. Ovid smigrede Augustus, siger man. Men det gjorde alle dalevende digtere; hele samtiden saa med næsten religiøs ærefrygt op til den store mand, der havde bragt fredens velsignelser tilbage i det mægtige rige. Ovids betydning for middelalderens, renaissancens og senere tiders digtning har været dybt indgribende. Evropas aandskultur fra oldtiden til den franske revolution vilde være fattigere uden ham.

Tristia IV, 10.

Digterens selvbiografi.

Hvad slags mand jeg var, der om elskov legende digted,
Efterverden, som tit læser mig, høre du her!
Fostret blev jeg i Sulmo, der vandes af kølige strømme,
Fjærnt fra hyernes by millier ti gange ni.[1])
Her jeg fødtes til livet, og for at du tiden kan vide:
Dengang et konsulpar segned til sammen og faldt.[2])

Agter du sligt, har standen fra fædrenes tider jeg arvet;
Ikke jeg lykkens gunst skylder, at ridder jeg blev.
Førstefødt var jeg ikke; til verden jeg efter min broder
Kom, som maaneder tolv talte, da lyset jeg saa.
Fødselens gry for begge fik morgenstjærne til fælles;
Een var dagen, men to kager paa alteret laa.[3])
Det var dagene fem, da Minerva den krigerske fejres,
Den, der først af blod plejer at farves i kamp.[4])
Strax som børn vi dannelsen nod, og ved faderens omhu
Gik vi til mænd, som højt pristes i Staden[5]) for kunst.
Mod veltalenhed higed min broder fra ungdommens vaartid;
Torvets ordrige kamp[6]) vinked som kriger ham hid.
Mig behaged som dreng allerede de himmelske Muser;
Digtningens kunst til sig drog mig saa listeligt hen.
Tit nok sagde min fader: »Til unytte bliver din stræben;
Har mon Homerus selv efterladt grunker og gods?«
Talen virked; jeg vendte mig bort fra Helikons tinder,[7])
Ord uden rytmer jeg skrev, alt som jeg ævnede bedst.
Men af sig selv de faldt som et digt i de passende fødder;
Hvadsomhelst jeg skrev, altid sig formed som vers.
Mens nu paa lydløs fod uafladeligt aarene glider,
Frihedstoga som mænd tager min broder og jeg;[8])
Purpurbræmmen den brede vi lægger om skuldrene begge,[9])
Men vor stræben og lyst end er den samme som før.
Livsens aaringer ti alt havde min broder fordoblet,
Da ved hans død mit selv røvet til hælvten mig blev.
Hædersposten jeg fik, som først sig for ungdommen aabner,
Og blandt mændene tre havde min plads jeg engang.[10])
Endnu kurien[11]) mangled. Da snævred jeg purpurets bredde:[12])
Det var en post, hvis vægt faldt mine kræfter for tung.
Hverken mit legem ej heller mit sind til byrden sig egned;
Embedsvejens besvær stedse mig fyldte med sky,
Og til privatliv trygt de aoniske søstre[13]) mig raaded,
Det, jeg med hele min hu stedse har elsket og prist.
Hin tids fejrede skjalde jeg højlig æred og hylded;
Hver en digter jeg saa, stod for mit sind som en gud.
Ofte den aldrende Macer[14]) har læst om fuglene for mig
Samt om slangernes gift, urternes lægende kraft.
Ofte Propertius tolked for mig sine glødende digte;
Knytted' ved trofast baand fast til hinanden vi var.
Ponticus[15]), stor ved heroiske vers, og ved jamberne Bassus
Var i min omgangskres venner, jeg skattede højt.
Ogsaa jeg lytted med lyst til Horatius, rytmernes mester,

Naar han et formskønt kvad sang til Ausoniens stræng.[16])
Kun jeg har Vergilius set, og ved døden den grumme
Hindredes venskabspagt mellem Tibullus[17]) og mig.
Dig har han aflost, Gallus[18]); ham fulgte Propertius atter,
Rækkefølgen til mig kom, og den fjerde jeg blev.
Som jeg fejred de ældre, saaledes de yngre mig hylded:
Lang tid vared det ej, inden min Muse var kendt.
De mine ungdomsdigte jeg først for publikum læste.
Een gang, muligvis to havde man raget mit skæg.
Hun mig begejstred, om hvem frindt sangen har tonet i Staden
Under Corinnas navn, medens det rette var skjult.[19])
Meget til visse jeg skrev, men hvad jeg forkasted som fejlfuldt,
Selv til ilden jeg gav: den kunde rette det bedst.
Noget, som kunde gjort lykke, jeg ogsaa brændte ved flugten,[20])
Da paa mit skjaldskabs værk højlig fortørnet jeg var.
Blødt var mit hjærte, med Amor kun lidet skikket til modstand;
Let blev det ramt af hans pil, brændte ved ringeste grund.
Men skønt saadan jeg var, og en gnist i flammer mig tændte,
Sladder, i hvilken mit navn blandedes, aldrig blev fort.
Næsten en dreng kun en hustru, der hverken var god eller værdig,
Fik jeg, og meget kort vared vort ægteskab ved.
Hun blev fulgt af en viv, uplettet af brøde til visse,
Dog til ot varigt baand ikke ved skæbnen bestemt.
Men den sidste, der delte min lod til aarene sene,
Udholdt til en forvist knyttet at være som viv.[21])
Tvende gange min datter i ungdomsaarene frugtbar
Skænked mig børneborn, ej dog ved samme gemal.
Endt alt havde min fader sin livslods tider og føjet
Ni gange fem aars tal atter til ni gange fem.
Taarer jeg fælded saa bitre, som han dem selv vilde fældet
Over min død; dernæst steded jeg moder til jord.
Deres lykke jeg lover; betids blev i graven de lagte,
Siden heden de fo'r, inden mig ramte min straf.
Selv jeg lover min lykke, fordi jeg ej dem i live
Véd i min kummer og fri blev for at volde dem sorg.
Hvis der dog af de døde er andet end navnet tilbage,
Og hvis en skygge saa let flyr fra det stablede ved,[22])
Kommer da, kære forældre, til eders skygger mit rygte,
Føres der klage mod mig hist paa det Stygiske torv[23]):

Vid da — de helligste love forbyder mig eder at svige —:
Fejl vel, brøde dog ej var min landflygtigheds grund.
Nu fra de døde til eder, deltagende hjærter, jeg atter
Vender mig, som i mit liv gangen begærer at se.
Snart over manddommens aar var jeg ude, blandt lokkerne mørke
Viste sig alt som stænk graanende alderdoms sne,
Alt for tiende gang med olivenkransen fra Pisa[24])
Smykket rytteren vandt sejrende prisen i løb,
Da til Tomiternes[25]) egne ved Pontus Euxinus's[26]) vestkyst
Horskeren krænket og vred bød mig at drage paa stand.
Ulykkens grund, som alt er bekendt — for nøje desværre! —,
Ikke med egen mund lægge for dagen jeg bør.
Hvorfor fællernes brøde, de nedrige tjenere nævne?[27])
Haardt som selve min flugt meget til visse jeg led.
Harmfuld nægted min aand under kummeren nakken at bøje:
Rustet med egen kraft uovervunden den stod.
Baade mig selv og livet i fred henlevet jeg glemte,
Tog saa i uvant haand vaabnene, tiderne bød.
Saa meget ondt paa hav og i land jeg døjed, som stjærner
Mellem den synlige pol findes og den, der er skjult.
Endelig, langt omtumlet paa vildsom færden, jeg naa'de
Hid til Sarmatien nær Geter med kogger paa ryg.[28])
Her, skønt vaabnenes bulder i nærhed drøner omkring mig,
Sangen, min eneste trøst, lindrer min skæbne saa grum,
Og skønt ingen, som ævner til den at lytte, jeg finder,
Sysselsætter den dog tanken og fylder min tid.
Altsaa for det, at jeg lever og trodser den knugende kummer,
Uden at lyset saa trist griber med lede min sjæl,
Takket være du, Muse! Dig er det, som trøsten mig bringer,
Du som lægedom god kommer og lindring i sorg.
Du er min leder og fælle; du fører bort mig fra Hister;[29])
Midt paa Helikons bjærg giver din sanger du plads;
Du har, hvad der er sjældent, i levende live mig skænket
Straalendet ry, som mest gives, naar liget er brændt.
Aldrig har niddet det onde, der alt nærværende dadler,
Hadsk i et værk af mig sat sin ubillige tand.
Thi skønt digtere store vor samtids dage har fostret,
Ej mod min kunstneraand rygtet har karrigt sig vist,
Og skønt mange jeg hylder som overmænd, mindre end disse
Ikke jeg kaldes, og læst bliver jeg viden om land.
Altsaa hvis sandhed gemmes i skjaldenes varslende røster,

Ej skal du eje mig helt, jord, naar jeg gaar i min grav.
Enten nu sangenes værd eller gunst min berømmelse skyldes,
Gunstige læser, dig, siger med rette jeg tak.

[1]) Der gik fem millier (5000 passus, »romerske mil«) paa en geografisk mil. — [2]) Konsulerne Hirtius og Pansa faldt i kampen med Antonius ved Mutina aar 43 f. Chr. — [3]) Begge brødre blev altsaa fødte samme dag med et aars mellemrum. Man fejrede dagen ved at bringe en offerkage til fødselsdagsbarnets genius (fødsagende skytsaand). — [4]) Quinquatrusfesten fejredes fra 19.—23. marts. Den 20. gaves gladiatorlege. — [5]) »Staden« (Urbs) er, naar intet nærmere siges, altid Rom. — [6]) Retsforhandlingerne, der ofte sammenlignes med kampe, foregik paa torvet. — [7]) d. e.: »Jeg opgav poesien.« Helikon i Bøotien var, som bekendt, Musernes bjærg. — [8]) I 15-aarsalderen eller lidt senere anlagde den unge Romer den »frie« toga eller mandstogaen. — [9]) Senatorerne bar en tunika (underkjortel) med bred purpurbræmme, medens ridderne maatte nøjes med en smal; men man ser af dette vers, at sønner af fornemme riddere, der vilde gaa embedsvejen og saaledes indtræde i senatet, kunde føre sig tunikaen med den brede bræmme, strax efter at de havde aflagt drengetogaen (Gertz). — [10]) »Tremændene for livssager« (tresviri capitales) lod simple forbrydere gribe eller modtog dem, naar de var grebne paa fersk gærning; de havde desuden opsyn med fængsel og henrettelser. — [11]) Senatsbygningen. Man blev senator, naar man i 30-aarsalderen tiltraadte kvæstorembedet. — [12]) d. e.: »Jeg opgav embedsvejen og senatorværdigheden og nøjedes med som ridder at bære tunikaen med den smalle bræmme.« — [13]) d. e.: Muserne; aonisk=bøotisk, thi i Bøotien laa Helikon. — [14]) Æmilius Macer skrev læredigte »Om fuglenes liv« og »Om slangebid«, der er tabte paa faa vers nær. — [15]) Ponticus, til hvem to af Propertius' elegier (I, 7 og 9) er rettede, forfattede et nu tabt episk digt »Thebaiden«. — [16]) Ordret: »til den ausoniske (d. e. italiske) lyra.« Det var Horats's stolthed at have overført den græske lyrik paa sit modersmaal. — [17]) Albius Tibullus (c. 55—19 f. Chr.), berømt som elegisk digter. Se »Kjærlighedsdigte af Tibullus, oversatte af Conradsen. Kjøbenhavn 1871.« — [18]) Cornelius Gallus (69—26 f. Chr.) var Romernes første store elegiker; men alle hans vers er tabte. Hans efterfølgere som elegiske digtere var Tibullus, Propertius og Ovidius, »elskovens tremænd« (triumviri amoris) — [19]) De romerske digtere nævnede altid deres elskede under et falsk navn. — [20]) Bl. a. Metamorphoserne, som dog allerede existerede i afskrifter og saaledes heldigvis blev reddede. — [21]) Ovids tredie hustru, som han ofte omtaler med varme, synes at have været en fortræffelig kvinde. Hun vilde have fulgt ham i udlændigheden, men han ønskede, at hun skulde blive tilbage og virke for ham i Rom. Hendes navn kendes ikke. — [22]) d. e.: »ligbaalet.« — [23]) d. e.: paa underverdenens torv. — [24]) En ældgammel by i Elis i nærheden af Olympia. Ovid sætter ved en fejltagelse en Olympiade til 5 i stedet for 4 aar. Andre steder siger han, at han var 50 aar ved sin

forvisning. Tiden synes at have været aar 8 e. Chr. — [25]) Tomi, nu Küstendsche eller Constantza, laa i den rumænske provins Dobrudscha noget syd for Donaumundingen. — [26]) Sortehavet. — [27]) Hvad der sigtes til, er ikke klart. — [28]) Andre steder betegner Ovid mere korrekt befolkningen i Tomi som Geter, medens Sarmaterne boede hinsides Donau. Der fandtes ogsaa Grækere i Tomi, men deres sprog var stærkt barbariseret. Forholdene i landet var meget usikre. — [29]) d. e.: Donau.

Amores I, 15.

Avind, gusten og nidsk, du daadløs kalder min ungdom;
Virket af ladheds aand tykkes dig digterens værk.
Ikke paa fædrenes vis i min alders kraftige livsaar
Søger jeg, dækket med støv, vinding ved krigerens id;
Hovedet fylder jeg ikke med lovenes brovtende regler,
Ikke paa torvene tre stemmen jeg byder til fals.[1])
Du kun kræver et dødeligt værk; jeg ønsker at leve
Evigt i folkenes mund vidt over landenes kres.
Aldrig dør Mæoniden,[2]) mens Tenedos stander og Ida,
Medens sin rivende strøm Simois ruller i hav.
Aldrig Askræeren[3]) dør, mens mosten i druerne svulmer,
Medens for krumknivs ægg falder den frodige sæd.
Battossønnen[4]) vil mindes i sang over verden saa vide:
Stor er han ikke som aand, ejer dog kunstnerens magt.
Aldrig den tragiske vælde hos Sophokles svinder i glemsel;
Evigt Aratos'[5]) navn lever med maane og sol.
Mens man tyranniske fædre, hetærer og listige slaver,
Skændige ruffere ser, lever Menandros's[6]) navn.
Ennius[7]) kunstløs-kraftig og Attius[8]) mandig-begejstret
Frem gennem tidernes flugt hævder uvisneligt ry.
Kommer en slægt vel, som kender ej Varro, det tidligste fartøj,
Æsonsønnen,[9]) som vandt skindet af pureste guld?
Digtet, Lucretius[10]) skabte, det storladne, synker i graven,
Naar én eneste dag død over verden har bragt.
Tityrus[11]), jordernes rogt og Æneas's vaaben vil læses,
Mens over landenes kres Roma som sejrende staar.
Medens Cupido sig væbner med flammende fakkel og bue,
Vil man, du fine Tibul, lære din liflige sang;
Kendes vil Gallus,[12]) hvor sol gaar ned, og hvor morgenen rødmer;
Nævner man Gallus' navn, rinder Lycoris i hu.
Flinten vil ædes af ælde, det sejgtudholdende plovjærn
Slides i tidernes løb: aldrig vil sangene dø.
Viger for sangernes værker, I konger og kongers triumfer!

Vig, mildtgivende flod, Tagus[13]) med guldet i gem!
Hoben kan lavhed prise! Til mig lyslokket Apollo
Skænke sin rige pokal fuld af Kastalias[14]) væld!
Myrten, som frostluft skyr, lad stolt mig om lokkerne slynge!
Ynglingen elskovsfuld læse mig tidlig og sent!
Avind voxer sig stærk blandt levende, svinder ved doden,
Naar efter retfærds lov hæder man yder enhver.
Derfor, naar brændt er mit legem paa baal, jeg ogsaa skal leve:
Hvad der er størst af mit selv, altid i mindet bestaar.

[1]) nl. som sagfører. — [2]) Homer. — [3]) Hesiodos fra Askra i Bøotien. — [4]) Kallimachos fra Kyrene, den berømteste alexandrinske digter. — [5]) En græsk digter c. 270 før Chr., forfatter af højt beundrede astronomiske digte — [6]) Den største mester i den yngre attiske komedie. — [7]) Romernes mest beundrede episke digter før Vergil. — [8]) Berømt romersk dramatisk digter. — [9]) = Jason. P. Terentius Varro (d. 36.) skrev et digt om Argonautertoget, der nu er tabt. — [10]) Lucretius Carus (96—55) forfattede et herligt digt »De rerum natura« (Om naturen), der til fulde fortjener Ovids ros. V. 24 er et kun lidet ændret citat deraf. — [11]) En af personerne i Vergils hyrdedigte. Sml. ovenfor s. I. — [12]) Cornelius Gallus (69—26) var ligesom Tibullus en beundret elegisk digter. Lycoris var hans elskede. Nu er alle hans digte tabte. — [13]) Floden Tajo i Spanien var guldførende i oldtiden. — [14]) En Apollo helliget kilde paa Parnassos.

Amores II, 16.

Sulmo mig huser, en trediedel af Pælignernes landskab,
Lille, men frodig og sund, vædet af rindende vand.
Sprænger end solgløds flammer det tørre, forhærdede jordsmon,
Funkler end hidsigt og vildt hunden, der Ikaros lød,[1])
Gennem Pælignernes agre sig slynger dog rislende bække,
Trindt paa den frodige grund grønnes det yppige græs.
Gunstig er jorden for Ceres' sæd, end bedre for vinavl;
Ogsaa for Pallas' træ[2]) god er den herlige muld.
Hen over engen, der rejser sig let ved de rindende strømme,
Grønsværtæppet saa blødt dækker den fugtige grund.
Fjærn min flamme dog er. I et eneste ord har jeg fejlet:
Hun, som min hede har voldt, mangler, men heden er nær.
Kunde jeg hæves til stjærnernes hær mellem Kastor og Pollux,
Vilde jeg, skilt fra min skat, vrage min himmelske lod.

Sorgfuld, tynget af jorden,[3]) jeg ønsker, at hvilen maa blive
Dem, der har landenes kres skaaret i vejene ud!
Ynglingen burde de givet hans pige paa rejsen i følge,
Skulde nødvendig vor jord skæres i vejene ud.
Stod jeg end stivnet af kulde paa stormomsusede Alper,
Var jeg min elskede nær, tyktes mig færden en lyst;
Sammen med hende jeg voved de libyske Syrter at trodse,
Voldsomme vinde fra syd gav jeg min sejler i vold:
Rædsel næred jeg ikke for Skylla med glammende hunde,[4])
Frygtløs saa jeg din bugt, krumme Maleiske fjæld,[5]
Ej mig skræmmed Charybdis,[6]) der mæt af de kæntrede skibe
Gennem sit rædsomme gab vandene suger og spyr.
Vinder da magt over skuden Neptun med sin stormende vælde,
Skyller fra forstavn bort bølgen den skærmende gud,[6])
Armene blændende hvide du trygt mig om skuldrene slynge!
Uden at trættes jeg let bærer en byrde saa blid.
Ynglingen ofte for Hero at naa gennem bølgerne svømmed,
Havet ej volded hans død: vejen af mørke var skjult.[7])
Skønt jeg nu dvæler blandt agre, hvor vinavls flittige virken
Hersker, og rindende vand hen over engene gaar,
Medens de rislende kilder af bonden i grøfterne ledes,
Medens den kølende vind leger i træernes løv,
Er jeg, det tykkes mig, ej blandt de sunde Pæligner til huse,
Ej i mit hjemland kært, fædrenestavnen, jeg bor,
Men blandt vilde Kiliker og Skyther og grønne[8]) Britanner,
Og hvor Prometheus' blod klæber ved bjærgenes sten.[9])
Elmen sin vinstok elsker, sin ælm ej vinstokken svigter:
Ak, jeg føres saa tit langt fra min elskedes vej!
Svoret du havde dog ofte ved mig og ved øjnene dine,
Stjærnerne mine, din fod aldrig at fjærne fra min.
Lette som faldende blade de fagre skønjomfruers løfter
Vejres af bølger og vind bort, hvor det tykkes dem bedst.
Hvis du dog tænker lidt kærligt paa mig i min ensomme længsel,
Lad da til ordet, du gav, knytte sig handling engang!

Strax lad i susende flugt for din rejsevogn hestene fare!
Sving over flagrende man svøben den smidige rapt!
Sænk eder, hvor hun saa kommer, I vældige, knejsende bjærge!
Vej, som i dalenes dyb slynger dig, vær hende let!

[1]) Bacchos havde skænket Ikaros i Attika druerne, hvis saft han gav nogle hyrder at drikke. Da de blev berusede, mente de, at han havde givet dem gift, dræbte ham og begravede ham under et træ. Hans tro hund ledede hans datter til hans grav, hvorefter hun hængte sig af sorg. Senere blev hun og hunden hensatte paa himlen som stjærnebillederne Jomfruen (efter et andet sagn end ovenfor s. III, note 5) og Sirius el. Hundestjærnen. — [2]) Oliventræet, der var helliget Pallas Athene eller Minerva. — [3]) Paa de romerske grave læses tit: S i t t i b i t e r r a l e v i s, d. e.: »Gid jorden maa være dig let!« Naturligvis ønsker man sine fjender det modsatte. Den gamle opfattelse, som aldrig helt glemtes, var, at de dodes sjæle var knyttede til gravene. — [4]) Skylla, et kvindeligt havuhyre, hvis underkrop var omgivet af glammende hunde. Charybdis, en malstrøm. Begge henlagdes i reglen til Messinastrædet. — [5]) Forbjærget Malea paa Peloponnes's sydspids var farligt for sejladsen. — [6]) Forstavnen var forsynet med et gudebillede, der skulde værne skibet. — [7]) Sigter til det skønne, ofte poetisk behandlede sagn om Hero og Leander. Hero boede i et taarn paa den europæiske side af Hellespont, Leander i Abydos paa den asiatiske side. Nat efter nat svømmede han over sundet til sin elskede, ledet af hendes kærte, indtil den slukkedes i en stormnat, saa at han fo'r vild og druknede. — [8]) Brittannerne malede sig med grøn farve. — [9]) Kaukasus.

Tristia III, 12.

Frosten for Zephyr svinder, et aar er til ende nu ledet:
Lang som i Tomis land aldrig mig vinteren faldt.
Dyret, som daarligt rogted sit hverv, da det svigtede Helle,
Alt har i samklang god natten og dagene bragt.[1])
Piger og drenge saa muntre tilsammen vielen den vilde
Plukker, som selvsaa't frem skyder sin yndige kalk;
Trindt sig engene klæder i blomsters brogede farver,
Kunstløst vaaren til pris synger den kvidrende fugl:
Svalen for broden af fjærne, som moderen ved, den onde,
Bygger af bjælken i ly boet til ungernes værn;[2])
Sæden, som skjulte sig nys, under Ceres' furer begravet,
Bryder med toppen saa fin frem af den dækkende muld;
Knoppen paa kvisten sig rorer i lande, hvor vinstokken voxer,
Thi fra den getiske kyst langt er til vinstokkens hjem;

Grenene svulmer paa træet i lande, hvor træer man finder,
Thi fra det getiske folk har man til træerne langt.
Hist[3]) er nu hvilen til huse; for legenes ordnede række
Viger fra torvene bort ordenes buldrende kamp.[4])
Nu man paa hesten sig tumler, med vaaben saa lette der leges,
Boldene gribes, og rapt ruller det hurtige hjul;
Ynglinge lemmerne salver i oliens smidige vædske,
Dykker i Virgos vand ned til et styrkende bad;[5])
Liv er paa scenen, man deler sin gunst, og begejstringen gløder,
For det trefoldige torv drøner theatrene tre.
Firefold salig, saa salig, som aldrig jeg mægter at nævne,
Den, der kan frejdig og fri nyde den herlige Stad!
Jeg kun mærker, at sneen for vaarsols varme maa vige;
Ej af den hærdede sø vandet man hugger til brug;[6])
Havet ej stivner til is, og ej Sauromaterens øxne
Trækker den pibende vogn frem over Hister[7]) som før.
Enkelte skibe begynder vel hid omsider at svømme,
Og ved den pontiske kyst lander en skude som gæst.
Rask vil i møde jeg sømanden gaa, og naar hilsen er vexlet,
Sporger jeg ud om hans navn, hvi han er kommen, hvorfra.
Sært det skulde dog gaa, om han ikke fra egne saa nære
Hid er draget og trygt pløjed det hjemlige vand.
Sjælden saa vidt over hav fra Italien skipperen stævner,
Kysten for havne saa tom lokker kun sjælden ham hid.
Dog, som det maatte sig føje: han tale med Grækernes tunge
Eller Latinernes sprog — kærest det sidste mig var;
Ogsaa fra sundet[8]) maaske, fra det lange Propontis's[9]) bølger
Nogen kan bejse sit sejl hid for en sondenvind god —
Hvo han end er, med erindrende røst kan et rygte han bringe,
Kan for et budskab godt være paa vejen et fjed.[10])
Maatte han — s a a er min bøn — om triumfer mælde, som Cæsar
Fejred, at indfriet blev løftet til Latiums gud,[11])
At omsider engang dit trodsige hoved du lagde,
Barske Germanien, ned under den vældiges fod!
Hvo der kan mælde mig dette, hvis skue man nægter mit øje,

Strax som en velset gæst byder jeg hjem til mit hus.
Ve mig! Alt har da Naso sit hus i de skythiske lande,
Alt har den straffende dom stedet mig ydet til hjem!
Giv mig, I guder, at Cæsar maa ikke til hus og til arne,
Men til et herberg[12]) kun straffen bestemme mig her!

[1]) Phrixos og Helle flygtede af frygt for deres onde stifmoder Ino bort paa en vædder med gyldent skind, som guderne havde sendt dem. Paa vejen gled Helle ned fra dyrets ryg og druknede i sundet, som fik navn efter hende (Hellespontos, d. e.: Helles hav), hvorimod Phrixos kom velbeholden til Kolchis. Meningen med Ovids vers er, at solen ved foraarsjævndøgn træder ind i vædderens stjærnebillede. — [2]) Thrakerkongen Tereus havde begaaet en skændig voldsdaad mod sin hustru Prokne's søster Philomele. Søstrene hævnede sig ved at slagte hans og Prokne's søn Itys og beværte faderen med hans kød. Derpaa forvandledes alle tre til fugle; Philomele blev til en svale, Prokne til en nattergal (eller omvendt). — [3]) I Rom. — [4]) Sml. oven for s. XIV. note 6. — [5]) Man salver sig for at foretage legemsøvelser og tager derefter et bad. Aqua Virgo, en af Agrippa anlagt vandledning, var berømt for sit udmærkede vand. — [6]) Ovid har i et tidligere digt fortalt, at man i Tomi om vinteren maa hugge isstykker løs og optø dem til drikkevand. — [7]) Hister = Donau. Sauromaterne eller Sarmaterne boede nord for denne flod. — [8]) Bosporus. — [9]) Marmarahavet. — [10]) d. e.: Han kan repræsentere et fjed, et skridt, der bringer det gode budskab videre. — [11]) Jupiter. — [12]) I sit hus bor man til sin død, et herberg forlader man efter ikke ret lang tids forløb.

Skoletaler (i Uddrag) af Skolens Rektor.

Til vor Fanes Fødselsdag

af

Anders Diemer.

.....

1 Kækt stævned Daner
fjernt over Bølge,
fulgte den mægtige
Dankonges Bud;
vide sit Vælde
vilde Kong Volmer,
Sejr dog ej fulgte
Sejrkongens Hær.

2 Se, da fra Himlen
daled en Korsdug,
og gennem Kampen
hørtes en Røst:
„Bær dette Mærke
højt, og I sejrer!"
Danerne greb det,
løfted det, vandt.

3 Siden syv Hundred
Aar vi det fulgte,
stod eller segned,
veg eller vandt —
aldrig vi glemte
Løftet fra Himlen:
„Bærer I højt det,
fanger I Sejr!"

4 Længe var Danmarks
dyre Klenodie,
Danebrog, banlyst
her i vort Land.
Nu, det maa flyve
frit imod Himlen,
løfter vi højt det
med Jubel og Sang.

5 Danebrog dyre,
Sejren dig følge!
Ørnene aldrig
rive dig mer!
Sejgt vil vi holde
fast ved dit Mærke!
Dig vil vi tjene
tro til vor Død!

10. Februar 1921.

Velkommen under Dannebrog, under vort gamle, skønne Korsbanner, der i Dag luer og lyser for os som et Minde om, hvad stort vi har oplevet og gennemlevet, og som et Vidnesbyrd om, at vi nu skal prøve paa med hverandre at bygge et større, et lykkeligere Danmark end det, hvis Alvorstid begyndte hin Nat i Februar i 1864, da vi maatte vige fra Thyras Vold og snart efter maatte væde Dybbøls Kuppelbanker med vor bedste Ungdoms Blod. Velkommen paa denne gamle Skole, Byens Skole, Amtets Skole, Stiftets Skole, der haaber at blive en Danskhedens Højborg i Haderslev, attraar at oplære en Ungdom, som vil noget og kan noget til Ære og Gavn for Fædrelandet. Vi er kommet herned til Haderslev med den ærligste Vilje til at være til Nytte som den danske Kulturs Talsmænd. Jeg er glad over at kunne sige, at Skolens Elever er kommet os i Møde med aabne Øjne og Øren og varme Hjerter og fuld Tillid. Jeg tror, de næsten alle sammen er glade ved sammen med deres Lærere aandelig talt og indenfra at bygge vor danske Skole op. Nu er vi kommet saa vidt, at vi ogsaa kan kalde paa Hjemmene, paa Forældrene. Al sund Opdragelse forudsætter fælles Marchretning af Hjem og Skole, og vi beder om Forældrenes Tillid og Medarbejde, naar vi efter bedste Evne baner Vejen for den Ungdom, der har Fremtiden i Eje. —

Aaret 1920 er det store Mærkeaar i det nye Danmarks Historie. Som et forfærdeligt Mareridt, som en hæslig Drøm staar Verdenskrigen i Baggrunden af vor Bevidsthed. Saa kom Tysklands Sammenbrud, og vi begyndte at vaagne op af den tunge Drøm. Morgenen nærmede sig, men der var endnu længe til den lyse Dag. Hele 1919 gik hen. Var det kun en Drøm, eller kom Virkeligheden? Det nye Aar oprandt, og Drømmen blev Virkelighed, Eventyret blev Sandhed. Alpejægernes smeldende Fanfarer gjorde os lysvaagne; snart efter stævnede Dampfærgen ind i Haderslev

Fjord med de graablaa danske Jenser, og Dannebrog gik til Tops paa Kasernen, mens Haderslev svulmede i hvidt og rødt. En dejlig Sommerdag red saa Kong Christian paa sin dansende Hest ind i Sønderjylland og tog sit Land og sit Folk til sig. I danske Drenge og Piger, som har faaet Lov til at opleve og deltage i dette, har et herligt Minde at ty til i de kommende Tider.

Men vi gamle véd, at den rigtige, store og afgørende Dag for Sønderjylland er hin stormpiskede, regntunge og kolde 10. Februar 1920, da de danske Sønderjyder i første Zone selv afgjorde deres Skæbne og valgte Danmark og Norden med et stolt Flertal af Stemmer. Vi havde Historiens Ret til Sønderjylland lige til Ejderen, men Livet er stærkere end Historien, og vor store sydlige Nabo paastod, at han havde Livets Ret til Sønderjylland helt op til Kongeaaen. Atter og atter krævede de danske Sønderjyder at faa denne Livets Ret prøvet, saaledes som Pragfredens § 5 gav dem Adgang til. Tyskland vilde ikke eller turde ikke. Der maatte en blodig Verdenskrig og frygtelige Omvæltninger til, før Sønderjyllands nordlige Del fik sin Ret.

Sønderjyder, Dagen er kommen, vi vil hjem, lød det for et Aar siden, og med en herlig Sejr stemte Nordslesvig sig hjem til sit gamle Fædreland.

Naar vi nu er samlet for at mindes denne stolte Dag, er der to Ting, jeg vil fremhæve. Det ene er, at de danske Sønderjyders Sejr ikke blot har hjemlig, national og politisk Betydning, men jeg betænker mig ikke paa at sige ogsaa verdenshistorisk Betydning. Der laa en tusindaarig Brydning mellem Dansk og Tysk bagved. Paa den ene Side stod et højtudviklet Kulturfolk, et økonomisk og militært enestaaende stærkt Rige, der brugte alle sine Magtmidler for at fremme sin Vilje. Paa den anden Side en faatallig, løssprængt Folkedel, der kun havde sin egen Kraft og Udholdenhed at stole paa. Og David sejrede over Goliat. Tyskland kunde ikke bøje Sønderjylland, og det er Sønderjydernes evige Ære, at de har givet Verden et straalende Bevis for, at Aand er stærkere end Stof, og at Ret holder længere end Magt. Derfor er 10. Februar Sønderjyllands Hædersdag.

Det andet Punkt, jeg vil fremhæve, er dette: Folkeafstemningen skabte Genforeningen, og trods alle

Overgangsvanskeligheder og forstaaelig Gnidningsmodstand føles Genforeningen af alle virkelig Danske som vort Fædrelands største Lykke. Men Lykke giver Ansvar. Her ligger da vor fælles Opgave hernede og histoppe at vise os som trofaste og dygtige Arbejdere, som sanddru og ærlige Tjenere af vort fælles Fædreland, hvis Maal er, at hvad dansk er skal være rent, uden Plet og Lyde, saa langt som menneskelig Evne rækker. Lad os arbejde for et smukt, frit og lykkeligt Danmark, saa enhver kan se, at Valget den 10. Februar var rigtigt. Lykkes det os, bliver 10. Februar 1920 ikke blot Sønderjyllands, men hele Danmarks Hædersdag.

28. Juni 1921.

Det er med en ejendommelig Blanding af stolt Glæde og stille Vemod, jeg paa mine egne og Medlæreres Vegne byder Dem alle velkomne til den Fest, hvormed den genopstandne danske Latinskole i Haderslev afslutter sit første Skoleaar. Sidste Gang en dansk Skoleleder tog Ordet ved en saadan Lejlighed, var Sommeren 1863, da Professor Thrige ovre i den gamle Festsal dimitterede Aarets Studenter. Næste Sommer var hans Skole, Sønderjyllands første danske Skole, i Fjendevold og det tyske Sprog sad til Højbords baade til Hellig og Søgn. Der er sikkert blevet talt gode og kloge Ord fra denne Plads af mine tyske Forgængere, men næppe Ord, som havde Sangbund i den danske Befolknings Hjerter.

Den 14. Juni forrige Aar stod Direktor Dr. Møller for sidste Gang paa denne Plads, og næste Dag — Genforeningsdagen og Valdemarsdagen — tog jeg paa den danske Stats Vegne vor gamle Skole i Besiddelse. I September begyndte Haderslev Katedralskole rolig og ubemærket sin Gerning. Den er, haaber jeg, ved sit Arbejde støt og stille gledet ind i Befolkningens Bevidsthed:

Paa det jævne, paa det jævne,
ikke i det himmelblaa - -
der har Livet sat dig Stævne;
der skal du din Prøve staa;
alt, hvad stort din Sjæl kan nævne,
skal hernede paa det jævne
fast sin Rod i Livet slaa.

Det er en jævn, demokratisk Skole i en demokratisk By, i en demokratisk Egn, i et demokratisk Land; men den attraar at være en fin og fornem Skole i Syn og Virke. Ære være Folkeskolen, hvis Trivsel og Sundhed er af afgørende Betydning for Folkelivets Vækst, og som altid bør nævnes paa første Plads. Men lad os ikke derfor glemme den højere Skoles Nødvendighed og Vigtighed. Den skal uddanne dygtige Embedsmænd og Statstjenere; allerede dette er en betydelig Opgave. Den skal først og fremmest forberede den unge Slægt til videnskabelig Uddannelse og videnskabelig Virksomhed. Kulturfremskridt er Videnskabens Guld, udmøntet til Hverdagens og Dagliglivets Nytteforbrug. Hvad en Ørsted eller Fjord, en A. D. Jørgensen eller Troels-Lund i Laboratoriet eller det stille Studerekammer gransker og opdager, strømmer som en Flod ud over Folk og Land og risler til sidst i smaa Bække ind i hver enkelts Tanke og Gerning.

Den højere Skole er en Kundskabsskole, en Eksamensskole, og disse Ord bør ikke foragtes, ikke lægges for Had. Det aandelige Arbejde skal læres som alt andet Arbejde, og stærkere Opdragelsesværdi findes der ikke end støt og systematisk Arbejde, der skoler Evnen, skærper Tanken og øver Viljen, sætter Maalet højere og højere, som skal naas, og forstaar Hindringer som Ting, der skal overvindes. Man kan, hvad man *vil*, og man kan, hvad man *skal*; det er Arbejdets Opsang og evige Rytme. Haderslev Katedralskole ønsker at være en Arbejdsskole, og dette skal være dens første Maal og et Hovedpunkt i dens Eksistensberettigelse.

Men en Skole i Grundtvigs Fædreland ønsker naturligvis ogsaa at være en Vækkelsesskole, der ikke kan nøjes med at indøve Kundskaber og Færdigheder. Den attraar ogsaa at forme Sindelaget, udvikle Følelsen, vække Sansen for alt, hvad der er godt, sandt og skønt her i Livet. Den vil *opdrage*, dsv. drage opad. Her er vi enige uden Forbehold med vor store Folkeopdrager, naar han i det aabne Brev til sine Børn udtaler de ofte anførte Linier om det jævne, muntre og virksomme Liv paa Jord, som han ikke vil bortbytte for Kongers, og saa fortsætter med at pege paa Vejen og Maalet:

Opklaret Gang i ædle Fædres Spor,
med lige Værdighed i Borg og Hytte,
med Øjet, som det skabtes, himmelvendt,
lysvaagent for alt stort og skønt herneden,
men med de dybe Længsler velbekendt,
kun fyldestgjort af Glans fra Evigheden.

Haderslev Katedralskole vil være en Opdragelsesskole, der ikke vil forveksle Lys og Mørke, godt og ondt, ikke tage Skin for Virkelighed. Den bekender sig til den Tro, at Aanden er det værende og blivende, som skal gennemlyse og herske over Stoffet. Den vil ikke være en Skole til Døden, men en Skole til Livet, Aandens evige Liv.

Lad dette være det andet Hovedpunkt i dens Adkomstbrev. Og Haderslev Katedralskole er og vil være en d a n s k Skole, hvor det danske Modersmaal har Hjemstedsret og Dronningeplads, hvor dansk Kultur, dansk Videnskab, dansk Kunst og dansk Folkesæt skal forkyndes og læres. Dette skal ikke betyde en Ensidighed eller Indskrænkethed hos os og vor Ungdom. I denne Skole vil vi med Alvor, med Grundighed og Respekt se hen til Rom og Hellas; vi vil have Lov til at lære og beundre Shakespeares Sprog og verdensomspændende Billedtanker; vi vil glæde os over den tyske Kulturs Rigdom, der baade raader over Mozarts Tryllefløjte og Beethovens dæmoniske Sjæledybde, over Goethes brede Menneskesind og Schillers straalende Idealisme. Aandelig Respekt er Menneskets Adelsmærke, kun Mennesker kan vise Ærefrygt. Men, vi vil gaa indenfra udad, fra Modersmaalet og Hjemlandet udad i større og større Kredse, saa langt vore Evner og Kræfter rækker, uden nogensinde at glemme vort Udgangspunkt og Midtpunkt:

I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme,
der har jeg Rod, derfra min Verden gaar
Dig elsker jeg, Danmark, mit Fædreland.

Haderslev Katedralskole er en dansk Skole i hver en Fiber, lige til Hjerteroden. Lad dette være det tredje Hovedsynspunkt, hvorunder den bør ses.

Nu vajer Rigets Splitflag ude i den gamle danske Skolegaard, og under Dannebrogs blodrøde Dug med det hvide Kors vil vi gøre vor Gerning. Elever og Lærere, som har fundet hverandre i et dygtigt Arbejdsaar, har ønsket at give dette et synligt Udtryk

ved at skænke Skolen en Silkefane. Lad da de unge Piger føre Fanen frem for vore Øjne, mens vi rejser os for at hædre Flaget.

Himmelsendte Danmarks rødhvide Korsdug, du, som i 700 Aar i Lyst og Nød har været Fædrelandets Vartegn og Samlingsmærke, dig vier jeg nu med bevæget og taknemligt Hjerte til atter at være denne gamle Skoles Flag. Vi tager imod dig med Barnesindets Ærefrygt og Kærlighed. Vi lover under dit lysende Kors at gøre vor Gerning ærlig, trofast og i Sandhed. Ogsaa vi, unge og gamle, drager i Ledingsfærd med dig som Fører. Vor Vilje er at kæmpe for det genvundne Lands aandelige Generobring. Vort Haab er stort, og vi beder til Gud, at det atter maa lyde for os: Under dette Tegn skal I sejre! —

Min Opgave er dernæst, som det er Sæd i vore danske Skoler, at gøre Rede for Udfaldet af Afgangs- og Aarsprøverne nu ved det første Skoleaars Slutning. Det har i mange Henseender været et vanskeligt Arbejdsaar for os alle. Sent fik vi begyndt, de faldefærdige Lokaler maatte først gøres beboelige. Forældre og Elever skulde brat lempe sig ind under en Skoleform, der var væsensforskellig fra den tilvante tyske. Dette gik ingenlunde uden Gnidningsmodstand. Og vi Lærere fik et i høj Grad broget og uensartet Elevmateriale at arbejde med. Tager vi alt dette i Betragtning, mener jeg at have Lov til at sige, at vi ikke behøver at skamme os over de Resultater, vi har naaet. Vi har etableret en fuldstændig højere Almenskole med alle dens Rammer og alle dens indre Led og har allerede i Aar for første Gang kunnet afholde de Afgangsprøver, som Skolen er berettiget til. Vi dimitterer en ung Mand til Københavns Universitet, sender seks Realister ud i det praktiske Liv med gode Kundskaber og gode Vidnesbyrd, og vor 4. Klasses 25 Elever har alle bestaaet Mellemskoleprøven, der er Betingelse for Oprykning i Realklasse og Gymnasium.

Paa Skolens Vegne skal jeg saa tage Afsked med jer unge, der nu forlader os. Det er med Vemod, vi siger Farvel til jer, for vi synes, vi i den korte Tid, vi har kendt hinanden, er vokset hinanden saa forunderligt nær. Saaledes er det gaaet os Lærere, og jeg tror ikke, jeg tager fejl, naar jeg mener, at I har noget af den samme Følelse trods al Glæde over, at Frihedens

og Fremtidens forjættede Land nu ligger foran jer. Mit første Ord skal derfor være en varm Tak til jer for jer hele Optræden og Forhold i det Aar, I har været Katedralskolens Elever. Jer Opførsel har været mønsterværdig og jer Flid og gode Vilje næsten rørende. Og naar vi saa har sagt Tak til jer, medgiver vi jer dernæst vore bedste og varmeste Ønsker paa den fremtidige Livsbane. I er den første lille Flok, vi sender ud med Bud om, at der nu er en dansk Lærdomsskole igen i Haderslev gamle By. I er den genopstandne danske Skoles Førstegrøde. Det er en Ære og et Ansvar. Se til, at I og vi kan være Høsten bekendt! — —

10. Februar 1922.

Saa oprandt da den anden Aarsdag for hin berømmelige 10. Februar 1920, da Sønderjyder med frit Valg stemte sig hjem til deres ældgamle Fædreland. Jeg forstaar fuldtud, at vi Danske maa betragte denne Dag som den rette Genforeningsdag, som det store Vendepunkt i vort mere end tusindaarige Mellemværende med vor store sydlige Nabo om dette elskede, omstridte Land.

Jeg talte for et Aar siden til jer om Dagens folkelig-danske og dens verdenshistoriske Betydning, jeg lagde jer ogsaa det Ansvar paa Sinde, der fulgte med Februardagens Lykkesol. Nu er de første glade Festers Tid forbi, og vi er — heldigvis — midt inde i Hverdagslivets travle Arbejdsdage, hvormed vi nu skal bygge et frit og lykkeligt større Danmark. Hverdagens Arbejdstimer bringer Møje og Modgang; vi bliver utilfredse med os selv og andre og andre med os. Ingen af os er fuldkomne eller uangribelige hverken i det gamle eller i det genvundne Land. Men naar jeg vandrer gennem Skolens Gange, prydet med Gengivelser af Verdens ypperste Kunst og Billeder af det danske Aandslivs første Stormænd, naar jeg træder ind i vor skønne Festsal, fyldt med dansk Ungdom, der synger danske Salmer og danske Sange, mens Splitflaget vajer i Skolegaarden og vor skønne Fane lyser for vore Øjne — da fyldes jeg af den inderligste Lykkefølelse og af et brændende Ønske om inden for min beskedne Virkekreds at være med fuldt og helt og gøre en Gerning i Sønderjyllands aandelige Generobring. Af denne Aand, véd jeg, er ogsaa

mine Medarbejdere besjælet, og det er den samme Aand, der om end ubevidst bør præge jert Arbejde og jert Syn, I unge. Slesvigs Land genvundet, det er Kampens Maal kan vi endnu sige med Digteren, omend i en noget anden Betydning. For første Gang i vor Historie er Forholdet mellem Dansk og Tysk blevet til en Kulturkamp paa lige Vilkaar. Rundt fra Væggene skuer danske Stormænd ned paa os; dem tror jeg paa, dem elsker jeg, og naar jeg saa ser jeres varme og friske Barneøjne, styrkes hos mig en fast Fortrøstning til, at vi kan og vil sejre i Kampen, saa langt der er dansk Sind og dansk Vilje, vaagen eller til at vækkes. Uden det trofaste Sønderjylland var der ikke kommet nogen 10. Februar 1920, ingen Mulighed for Danmarks aandelige Sejr. Ve os, om vi svigter! Lad da Februar-Mindedagen mane os til lysvaagent Arbejde for Danmarks Sag. Sit Fædreland skylder man a l t, hvad man kan udrette. Lykkelige Ungdom, som ved eget Arbejde og efter egen fri Vilje ruster jer til at føre Danmarks Sag. Herom er 10. Februardagen den store Paaminder og Opmuntrer. Ingen af jer bør glemme dens Lære eller svigte dens Bud, men er I ægte og trofaste i Sind, Tanke og Gerning, saa faar Digterens stille Ord: I Danmark er jeg født, der har jeg hjemme, der har jeg Rod, derfra min Verden gaar, den dybeste Betydning for jer alle.

EDVARD LEMBCKE

var Lærer ved Haderslev lærde Skole
1850—1864.

Han skrev Sangen om Modersmaalet.

Skolens Mindetavle over Edv. Lembcke, skænket af Kammerherreinde Stemann.

I. Skolens Indretning.

Haderslev Katedralskole er i Overensstemmelse med Loven af 24. April 1903 en fuldstændig højere Almenskole for Drenge og Piger, der undervises sammen undtagen i enkelte Særfag. Skolen bestaar af Mellemskolen, Realklassen og Gymnasiet.

Mellemskolen er en Barneskole, der i Tilslutning til Folkeskolens Undervisning for Børn i 11—12 Aars Alderen meddeler sine Elever en for det givne Alderstrin egnet højere Almenundervisning gennem fire etaarige Klasser.

Mellemskolens Undervisning skal omfatte Religion, Dansk (med lette Læsestykker af Svensk), Engelsk, Tysk, Historie, Geografi, Naturhistorie, Naturlære, Regning og Matematik, Skrivning, Tegning, Legemsøvelser, kvindeligt Haandarbejde og Sang. Under Naturfagene medtages de væsentligste Træk af Sundhedslæren og nogen Kemi. Desuden kan der gives Undervisning i Sløjd eller andet Legemsarbejde, og i ældste Mellemklasse er Latin valgfrit Fag.

Realklassen fortsætter Mellemskolens Undervisning efter den afsluttende Aarsprøve, og dens Elever underkaster sig efter et Aars Forløb »Realeksamen«, som giver Adgang til Ansættelse i Trafiketaterne og til at læse videre ved forskellige højere Læreanstalter (ofte dog med Tillægsprøver), ligesom den i Almindelighed kræves i Banker og Handelsvirksomhed.

Gymnasiet er treaarigt og bygger paa Mellemskolens Grundlag. Det bestaar af en klassisk-sproglig, en matematisk-naturvidenskabelig og en nysproglig Linie. Der undervises i Religion, Dansk med de øvrige nordiske Sprog, Engelsk, Tysk, Fransk, Latin, Græsk, Oldtidskundskab, Historie, Naturlære, Naturfag, Matematik, Legemsøvelser og Sang. Særfagene

paa de tre Linier er Latin, Græsk — Matematik, Naturlære — Engelsk, Tysk.

Billedligt kan Skoleordningen fremstilles saaledes:

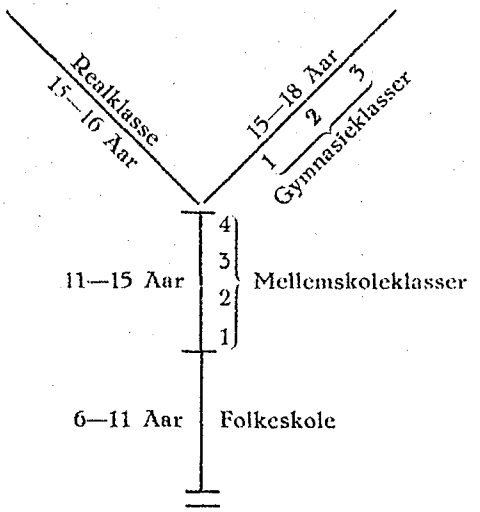

Studenter af klassisk-sproglig Retning har Adgang til samtlige Fagstudier ved Universitetet; det samme gælder for nysproglige Studenter, der dog for at blive Teologer maa underkaste sig en Tillægsprøve i Græsk. Studenterne af den matematiske Retning har Adgang til polyteknisk Lærcanstalt og til Universitetets matematisk-naturvidenskabelige Fakultet, til de andre Fakulteter med Tillægsprøver i Latin (for Teologer ogsaa Græsk).

Som Fordele ved den danske Almenskoleordning skal her fremhæves:

1. Barnet kan, hvis det har gode Evner, gaa fra Folkeskolen over i Mellemskolen ved 11 Aars Alderen.
2. Der skal ikke foretages noget V a l g for ved Udgangen af Mellemskolen; i sidste Mellemskoleklasse undervises der i L a t i n, som kræves til Gymnasiets sproglige Linier. Skolen anbefaler alle Elever, som kan magte det, at deltage i Latinundervisningen.

3. Den samme Skole giver Adgang til Mellemskole-, Real- eller Studenterafslutning.

Optagelse i Skolen

finder i Almindelighed kun Sted ved Skoleaarets Begyndelse og efter foregaaende Optagelsesprøve.

Til Optagelse i 1. (yngste) Mellemskoleklasse kræves:

1. **Dansk, mundtlig.** Der kræves af Eleven sikker, flydende og forstandig Oplæsning af et Stykke læst Prosa; desuden skal han (hun) prøves i Oplæsning af et Stykke ulæst fortællende Prosa, som efter Indhold og Sprogform maa antages at ligge inden for hans Alderstrins sædvanlige Fatteevne, og vise nogenlunde Sikkerhed deri. Efter Oplæsningen maa han, vejledet ved Eksaminators Spørgsmaal, kunne genfortælle, hvad han har læst, og vise, at han forstaar det. Han maa kunne udenad nogle enkelte, væsentlig fortællende Digte og være i Stand til at gøre Rede for deres Indhold. Ved Samtale paa Grundlag af det læste skal Eksaminator tillige forvisse sig om, at han har Øvelse i at finde Hovedleddene i en Sætning og i at kende de vigtigste Ordklasser og deres Bøjning.

2. **Dansk, skriftlig.** Han maa uden væsentlige Fejl i Retskrivningen kunne skrive et i Omfang passende Stykke, som dikteres langsomt for ham med Angivelse af Skilletegnene, og som ikke indeholder sjældne Ord eller Ordforbindelser. Fremdeles maa han være nogenlunde indøvet i at kunne gengive i Skrift et ham fortalt eller langsomt forelæst fortællende Stykke, som ikke er synderlig langt, og hvis Sætningsbygning og Indhold er let fatteligt. (Der fordres ikke, at Eleven skal kunne anbringe Skilletegn.)

3. **Regning.** Proven skal være baade skriftlig og mundtlig. Eleven maa kunne den lille Tabel med Sikkerhed og have Færdighed i at løse Opgaver i de fire Regningsarter med benævnte og ubenævnte Tal samt kunne anvende disse Regningsarter paa simple Opgaver i Reguladetri. Han maa endvidere have Kendskab til Brøkbegrebet i Almindelighed og kunne addere og subtrahere ensbenævnte Brøker. Han maa ogsaa kende Decimalbetegnelsen og kunne foretage Addition og Subtraktion af Decimalbrøker samt multiplicere saadanne med en hel Multiplikator og dividere dem med en hel Divisor. Hovedregning maa han kunne udføre sikkert og hurtigt med mindre Tal.

4. **Skrivning.** Han maa kunne skrive latinsk Skrift tydeligt og nogenlunde pænt i en Bog med Pen og Blæk; saavel enkelte Bogstaver og Ord som hele Sætninger, der fylder en Linie eller derover. Ligeledes skal han prøves i Afskrift af et kort Stykke efter en Bog.

5. **Religion.** Eleven maa have lært de vigtigste Fortællinger af hele den bibelske Historie at kende gennem mundtlig Fortælling eller efter en let og kortfattet Bibelhistorie samt kunne nogle faa letfattelige Salmer. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

6. **Historie.** Han maa have læst eller mundtlig faaet meddelt et efter Tidsfølgen ordnet Udvalg af Fortællinger om Hovedpersoner og Hovedbegivenheder fra hele Fædrelandshistorien og frit kunne genfortælle deres væsentlige Indhold. Der maa kun prøves i det sidste Forberedelsesaars Pensum.

7. **Geografi.** Han skal paa Grundlag af Landkortet, med eller uden Hjælp af en lille Lærebog, have vundet et ret fyldigt Kendskab til Danmarks Geografi og ligeledes, om end i mindre Omfang, til Norges og Sveriges. Fremdeles maa han have lært at orientere sig paa en Globus og et Europaskort, saa at han kender Verdensdelene og de store Verdenshave samt har en Oversigt over Europas vigtigste Lande og disses Hovedstæder.

8. **Naturhistorie.** Han skal gennem Tagttagelsesundervisning have vundet Kendskab til en Del, dog ikke ret mange, Hovedtyper af Dyre- og Planteverdenen, særlig til vore egne Husdyr og vore vigtigste Nytteplanter.

Elevernes Forældre og Værger ligesom ogsaa Elevernes tidligere Lærere har Tilladelse til at overvære den mundtlige Del af Optagelsesprøven.

Til Optagelse i de følgende Klasser kræves i Almindelighed, at Eleven staar paa vedkommende Klasses Standpunkt. Herom faas nærmere Oplysninger ved Henvendelse til Skolen.

Skolebetaling.

Ministeriets Bekendtgørelse af 25. August 1919. § 3.

Skolcafgiftens Størrelse fastsættes paa Grundlag af den afgiftspligtige Indtægt efter følgende Skala — der formindskes noget i Forhold til Børnetallet —:

Af Forsørgere med en afgiftspligtig Indtægt af	Skolepafgift: i Gymnasiet og Realklasserne for hver Elev	i Mellemskoleklasserne for hver Elev
4,050 til 5,000 inkl. svares	4 Kr. mdl.	3 Kr. mdl.
5,050 - 6,000 —	5 —	4 —
6,050 - 7,000 —	6 —	5 —
7,050 - 8,000 —	7 —	6 —
8,050 - 9,000 —	8 —	7 —
9,050 - 10,000 —	9 —	8 —
10,050 - 11,000 —	10 —	9 —
11,050 - 12,000 —	11 —	10 —
12,050 - 13,000 —	12 —	11 —
13,050 - 14,000 —	13 —	12 —
14,050 - 15,000 —	14 —	13 —
15,050 - 16,000 —	15 —	14 —
16,050 og derover —	16 —	15 —

Understøttelser.

Skolens Stipendier for Studenter her fra Skolen — det gamle Stipendium, det Iversenske, det Lutherske og det Holzkammske, alle fra før 1864 — er i Behold og valutaomregnet. Herom kan faas Oplysning hos Rektor.

Om Skolens øvrige Kapitaler foreligger der endnu ikke nogen Skolen bekendt Afgørelse.

Ministeriet har i indeværende Skoleaar tillagt Skolen en Sum af 2175 Kr. til Understøttelser, Flids- og Opmuntringspræmier.

Desuden ejer Skolen et Hjælpebibliotek, hvorfra trængende og værdige Elever kan faa enkelte Skolebøger til Laans.

Skolens Bestyrelse.

Haderslev Katedralskole er helt igennem en Statsskole, som drives for Statsmidler og bestyres af Rektor og Lærerkollegiet under Undervisningsministeriets Kontrol.

Skolens Rektor træffes i Almindelighed paa Skolens Kontor hver Skoledag 12—1. I samme Tid kan Statstelefonen, Nr. 721, benyttes.

Ferier og Fridage.

Ifølge Anordning af 20. Juli 1920 gives der følgende Ferier:

Sommerferie 1. Juli til 14. August.
Efteraarsferie 6 Hverdage mellem 2 Søndage i Midten af Oktober.
Juleferie fra 23. December 14 Dage.
Paaskeferie fra Onsdag før til Tirsdag efter Paaskedagene.
Pinseferie 2 Søgnedage samt 1. og 2. Pinsedag.

Desuden er Kongens Fødselsdag, Fastelavnsmandag, Lørdag efter Store Bededag, Grundlovsdagen og Valdemarsdagen (Genforeningsdagen) Fridage.

Skoleforsømmelser.

Bortset fra disse Ferier — og enkelte ekstraordinære Fridage — har Skolens Elever ubetinget Mødepligt. Lovlig Forsømmelsesgrund er kun Sygdom. Har en Elev paa Grund af Sygdom forsømt Skolen, maa vedkommende medbringe en skriftlig Meddelelse om Fraværelsen og dens Aarsag. Hvis Hjemmet af ganske særlige Grunde — f. Eks. større Familiefester i den allernærmeste Slægt — ønsker Fritagelse for Skolegang for en Elev — maa Skolens Tilladelse indhentes i Forvejen. **Vi henstiller indtrængende til Hjemmene kun med særlig magtpaaliggende Grunde at anmode om saadan Fritagelse, som skader det regelmæssige Skolearbejde og virker som et uheldigt Eksempel.** Tilladelse til forlænget Ferie eller til Deltagelse i Fødselsdagsfester, Bryllupper og anden Selskabelighed vil i Almindelighed ikke blive givet.

Fritagelse for Gymnastik.

Naar en Elev ønskes fritaget helt eller delvis for Gymnastik i mere end een Uge, kræves der Lægeattest. Denne skal udfærdiges paa de af Undervisningsministeriet godkendte Blanketter, som udleveres paa Skolen.

Konfirmationsforberedelsen.

Det vil være bedst, at Eleverne gaar til Præsten i 3. eller 4. Mellemklasse, hvor der paa Timeplanen er taget Hensyn til den derved nødvendiggjorte Forsømmelse.

Jernbanerejsende.

De Elever, som kommer før Skoletid eller skal rejse med Eftermiddagstog og har længere Ventetid,

opholder sig paa Skolen under Læreres Opsyn og holdes med passende Pavser til at arbejde med næste Dags Lektier. Hvis Hjemmet ikke ønsker dette Ophold, udbeder Skolen sig skriftlig Meddelelse herom og har saa intet Ansvar for vedkommende Elever efter Skoletidens Slutning.

II. **Afgangsprøver.**

Studentereksamen af nysproglig Retning bestodes af

Karsten Skat Rordam, f. 19/6 1903, Søn af Seminarieforstander H. Skat Rordam, Statsseminariet, Haderslev.

Han opnaaede som Eksamensresultat Karakteren m g med 6,86 Points.

Realeksamen bestodes af Klassens seks Elever saaledes:

Mary Clausen, D. af afd. Skibsforer C.	m g	m. 7,01 P.
Oskar Chr. J. Dodt, S. af Grosserer D.	m g÷	m. 6,49 P.
Anna-Maria N. Hübbe, D. af Bankdir. H.	m g	m. 7.08 P.
Ester Iversen, D. af Kobmand I.	m g	m. 6,90 P.
Edvin A. Petersen, S. af Rangerfm. P.	m g	m. 6,82 P.
Kai Schaumann, S. af Fabrikant Sch.	m g	m. 6,79 P.

Mellemskoleeksamen bestodes af 4. M.s 25 Elever, som i Aar har fortsat i Realklasse eller Gymnasium med Undtagelse af Ejnar Johannes Blocher, Søn af Sparekassebogholder Blocher, der kom i Haandværkerlære. Han bestod Eksamen med Karakteren m g, 6.87 Points.

Tillægsprøver: Anton Seeberg fra O. Lindet Fransk mg÷; Oskar Dodt Latin for Farmaceuter mg÷; Knud Flagstad samme Prøve mg ÷.

III. **Eleverne.**

Da forrige Aars Program udsendtes, var der i den danske Afdeling 257, i den tyske 81 og i Forberedelsesskolen 219 Elever. Ved det nye Skoleaars Begyndelse (1. September) var Tallene:

den danske Afdeling	328 Elever
den tyske Afdeling	66 Elever
Forberedelsesskolen	185 Elever

I Skoleaarets Løb er Elever udmeldte, fordi de ikke kunde følge med, efter Konfirmationen, af Hensyn til Toggangen eller af andre Grunde; nye Elever — især tilflyttede — er indmeldte. Ved Udgangen af Maj Maaned 1922 er der

i den danske Afdeling	325 Elever
i den tyske Afdeling	49 Elever
i Forberedelsesskolen	189 Elever

I den følgende Fortegnelse opføres samtlige Elever i den danske Hovedskole med Fødselsdag og Fødselsaar samt Faderens Stilling; hvor intet Hjemsted er anfort, er dette Haderslev.

III Gymnasieklasse.

kl.
1. Matthias Fuglsang-Damgaard, f. 20/11 01 (Grd, Ørsted)
2. Frederik Peter Schmidt, f. 28/5 02 (Lærer, Hajstrup)

nsp.
3. Helga Sofie Gabe, f. 2/6 03 (Læge, Christiansfeld)
4. Hans Jørgen Hansen, f. 1/10 02 (Dyrlæge, Christiansfeld)
5. Jacob Hansen, f. 5/9 03 (Broder til Nr. 4)
6. Margrethe Refslund, f. 3/9 03 (Amtslæge)

mn.
7. Orla Christian Galschiodt Petersen, f. 15/8 03 (Trafikassistent)
8. Svend F.C.Secher-Jensen, f.7/704 (afd. Sagf., Frederiksh.)

II Gymnasieklasse.

kl.
1. Adalbert Fuglsang-Damgaard, f. 10/6 04 (Br. til 1. i III. G.)
2. Oscar Børløs Jensen, f. 16/8 05 (Skræddermester)
3. Carl Chr. Møller, f. 30/12 03 (Lærer, Rødding)
4. Johannes Schmidt, f. 10/2 05 (Købmand, Aabenraa)
5. Louis Schützach, f. 17/3 04 (Fotograf, Bækskov)

nsp.
6. Johannes K. Gjedde, f. 2/504 (Gasværksdirektør)
7. Anna Marie Greisen, f. 29/1 05 (afd. Læge)
8. Magdalene Hansen, f. 22/9 05 (Lærer)
9. Svend J. Johannsen, f. 15/10 03 (Agent)
10. Christiane Lehmann, f. 14/8 02 (Rentier, Tyrstrup)
11. Helga S. W. Mortensen, f. 22/3 05 (Rektor)
12. Ejnar Refslund Thomsen, f. 24/5 03 (afd. Præst)

mn.
13. Nathalie Christensen, f. 13/3 05 (Fuldmægtig)
14. Svend Dyhr, f. 24/8 05 (Skræddermester)
15. Poul U. Høgdal, f. 3/11 04 (Stationsforst., Frederikssund)
16. Ellen H. H. Jensen, f. 9/3 05 (Kontorchef)

I Gymnasieklasse.

kl.

1. Peter E. C. Gadeberg, f. 25/9 04 (Mejeribest., Christiansfeld)

nsp.

2. Christian N. Brodersen, f. 23/4 05 (Gaardejer, Skrydstrup)
3. Karen Christensen, f. 28/9 05 (Læge, Sulsted)
4. Sonja Hirth, f. 18/5 06 (Apoteker, Gram)
5. Axel Kildeby, f. 6/8 05 (Højskoleforstander, Hoptrup)
6. William Brorsen Nielsen, f. 28/3 06 (Overlærer)
7. Karen Strandskov Nøhr, f. 4/5 06 (afd. Redaktør)
8. Marie Schaumann, f. 8/3 06 (Fabrikant)
9. Andrea Thulstrup, f. 19/3 05 (Kreaturhandler)
10. Johannes S. Wildfang, f. 5/3 05 (Murermester)

mn.

11. Erik B. Ladegaard, f. 17/9 06 (Ingeniør)
12. Johan Ottosen, f. 8/3 06 (Lektor)

Realklassen.

1. Axel K. Andersen, f. 31/1 06 (Apoteker, Jels)
2. Frederik A. Bruun, f. 11/1 04 (Landmand, Arnum)
3. Herluf Eriksen, f. 1/2 05 (Lokomotivfører)
4. A. Cathrine Fahrendorff, f. ¾ 07 (Konditor)
5. Holger H. Hane, 7/9 04 (Købmand, Vandling)
6. Arnold Holm, f. 30/9 02 (Viceskoleinspektør)
7. Peter A. Høfring, f. 22/7 04 (Landmand, Tagkjær)
8. Astrid Iversen, f. 30/1 05 (Købmand)
9. M. Kjestine Jensen, f. 22/8 05 (Landmand)
10. Erik Jorsal, f. 25/1 06 (Godsejer, Hoptrup)
11. Nicoline J. Knudsen, f. 9/7 04 (Landmand)
12. Carl Frederik J. Lund, f. 17/8 04 (Dyrlæge, Agerskov)
13. Aage A. Nielsen, f. 28/3 06 (Jernbanenæstformand)
14. Valdemar E. Petersen, f. 25/5 06 (Overpostpakmester)

4 Mlkl. a.

1. Karen Andersen, f. 1/12 06 (Overpostinspektør)
2. Ingeborg D. M. Andersen, f. 5/1 06 (afd. Lærer)
3. Viggo Ahlm. Andersen, f. 3/9 06 (Bagermester)
4. Astrid A. Carlsen, f. 10/6 06 (Prokurist)
5. Margrethe C. Dodt, f. 1/10 07 (Drogist)
6. Helga Frees, f. 4/2 06 (Købmand)
7. A. Elise B. Gabe, f. 14/3 07 (Søster til Nr. 3 i III)
8. Georg A. B. Hansen, f. 20/7 06 (Skrædermester)
9. Gerda Hansen, f. 26/3 07 (Overlærer)
10. Ellen K. Henningsen, f. 9/6 06 (Urmager)
11. Joachim J. Hesselberg, f. 25/5 06 (Gæstgiver, Sommersted)
12. Thorvald Hildebrandt, f. 27/9 05 (afd. Vognfabrikant)
13. Marie A. Hinrichsen, f. 8/2 06 (Automobilhandler)
14. Gedske K. Holm, f. 12/10 06 (Lærer)
15. Inger J. M. Johannsen, f. 11/6 06 (Søster til Nr. 9 i II.)
16. Vibeke Jorsal, f. 18/5 07 (Søster til Nr. 10 i R.)
17. Ernst H. C. J. F. Kornerup, f. 19/2 06 (Ingenior)
18. Hans E. Kruse, f. 19/5 06 (Skrædermester)
19. Elli C. Kyster, f. 11/4 07 (Fiskehandler)
20. Lars P. Nørgaard, f. 20/8 05 (Købmand, Gramby)
21. Nicolai A. Outzen, f. 13/5 06 (Grosserer)

22. Anne Sofie Poulsen, f. 5/7 06 (Toldkontrollør)
23. Bunde Refslund Poulsen, f. 2/5 06 (Landmand, Bovlund)
24. Marie K. Raun, f. 6/11 05 (Gaardejer, Ndr. Aastrup)
25. Richard T. Skov, f. 12/12 05 (afd. Bygmester)
26. Anna M. Wind, f. 2/10 06 (Købmand)

4 Mlkl. b.

1. Alfred A. Andresen, f. 8/8 04 (Postbudformand)
2. Magnus Th. Christensen, f. 17/10 06 (Vejer)
3. Oscar C. Dinsen, f. 12/8 06 (Postpakmester)
4. Hans Dirks, f. 25/11 06 (Lærer)
5. Peter O. R. Greisen, f. 1/8 06 (Broder til Nr. 7 i II.)
6. Erling F. Hansen, f. 2/11 07 (Stationsforstand., O. Jerstal)
7. Jørgen N. Hansen, f. 18/6 04 (Købmand)
8. Herluf Hinrichsen, f. 5/2 06 (Overpakmester)
9. Holger Hjortkær, f. 21/5 06 (Provst, Sommersted)
10. Erik Jensen, f. 17/8 06 (Stationsforstander)
11. Hans L. S. Johansen, f. 25/3 07 (Handelsrejsende)
12. Niels C. Jørgensen, f. 11/2 06 (Gaardejer, Mariedal)
13. Knud Knudsen, f. 5/11 06 (Gaardejer, Bjerndrup)
14. Otto H. Knudsen, f. 12/5 05 (Skræddermester)
15. J. Georg Kuss, f. 14/3 07 (afd. Dyrlæge)
16. Poul E. Mahler, f. 2/3 06 (afd. Landmand)
17. Svend Mortensen, f. 13/9 07 (Amtsskolekonsulent)
18. Hans Nicolaisen, f. 15/1 07 (Gartner)
19. H. Bjarne Nissen, f. 15/9 06 (Lærer)
20. Jacob M. Petersen, f. 26/10 05 (Købmand, O. Jerstal)
21. Niels Jensen Rasmussen, f. 24/1 06 (Landmand, Overby)
22. Jacob C. Ravn, f. 19/8 06 (Vognmand)
23. Mogens Rendal, f. 20/3 07 (Politimester)
24. Holger Riis, f. 20/7 06 (Arbejdsformand)
25. Kaj H. Sarup, f. 31/12 06 (Postkontrollør)
26. Willy C. A. Schodt, f. 29/11 05 (Homøopat)
27. Hans P. Simonsen, f. 3/10 06 (Gaardejer, Hyrup)
28. H. Andreas Skourup, f. 25/8 06 (Vognmand)
29. Hans Smith, f. 27/11 05 (Agent)
30. L. Christian Sørensen, f. 28/11 05 (Prokurist)
31. Hans L. J. Wraae, f. 15/10 06 (Rentier)
32. E. Holger Wæver, f. 21/12 06 (Agent)

3 Mlkl. a.

1. Georg Lund Andersen, f. 7/12 07 (Broder til Nr. 3 i 4 a)
2. T. Erik Balthazar-Christensen, f. 22/12 07 (Civildommer)
3. Jens H. Beck, f. 10/6 08 (Landmand, Jels)
4. Gunvor A. Blichfeldt, f. 19/10 07 (Postinspektør)
5. Thora Callø, f. 2/10 08 (Kreditforeningsdirektør)
6. Ida J. Christensen, f. 10/5 08 (Installatør)
7. Andrea Dirks, f. 2/8 08 (Søster til Nr. 4 i 4 b)
8. Brunhilde Gjede, f. 19/7 07 (Lærer)
9. Ane Elise Grau, f. 23/11 07 (Sparekassedirektør)
10. Peter I. Grau, f. 12/7 06 (Broder til Nr. 9)
11. Helene L. E. S. Gotzsche, f. 14/4 08 (Præst, Stifts Bjergby)
12. Adalbert F. Holm, f. 1/4 08 (Broder til Nr. 14 i 4 a)
13. Oluf G. Højer, f. 12/7 07 (Forpagter, Gram)
14. Jens J. Jessen, f. 17/10 07 (Rentier, Hoptrup)

15. Hans Jørgensen, f. 15/8 07 (Købmand)
16. Edith Kjeldgaard, f. 12/7 08 (Grosserer)
17. Kaj Kjeldgaard, f. 2/1 07 (Broder til Nr. 16)
18. Christine M. Klahsen, f. 23/1 08 (Forretningsfører Brun)
19. Jes H. Kleeberg, f. 29/9 07 (afd. Slagter)
20. Henriette D. Knudsen, f. 5/9 07 (afd. Mejeribestyrer, Stenderup, Kolding)
21. Caroline A. Larsen, f. 17/10 07 (Gaardejer, Bramdrup)
22. Hans C. Madsen, f. 28/5 07 (Slagter, Gram)
23. Carsten Meyer-Petersen, f. 15/8 08 (Læge)
24. Johannes Nielsen, f. 11/7 08 (afd. Købmand)
25. Helge E. H. Nissen, f. 8/4 08 (Broder til Nr. 19 i 4 b)
26. Martin Nissen, f. 16/1 07 (Gaardejer, Stevelt)
27. Edith J. Orbesen, f. 9/3 07 (Gæstgiver)
28. Antoni L. Petersen, f. 3/9 06 (Gaardejer, Kastvraa)
29. Johan Petersen, f. 4/1 08 (Gaardejer, Hoptrup)
30. Peter A. Petersen, f. 19/8 08 (Lærer)
31. Petra A. C. Petersen, f. 14/9 08 (Handelsmand)
32. Thyra Petersen, f. 4/1 07 (Billedhugger)
33. Johannes Haugsted Schmidt, f. 21/3 06 (Amtsdyrlæge)
34. Tove Eg Sørensen, f. 1/9 08 (Lærer, Hoptrup)

3 Mlkl. b.

1. Kathrine A. H. Andresen, f. 10/2 08 (Fotograf)
2. Hans M. Bojsen, f 4/12 06 (Stedf. Grd. Jessen, Styding)
3. Käte J. Bossen, f. 1/1 08 (Mejeribestyrer, Frøslev)
4. Louise C.Christiansen, f.25/207 (Landmand, Ndr.Aastrup)
5. Else Dyhr, f. 3/12 08 (Søster til Nr. 14 i II. G.)
6. C. Johannes Hansen, f. 29/8 07 (afd. Landm., Stenderup)
7. Louise K. Hansen, f. 25/11 07 (Lærer, Jels)
8. Christian M. Have, f. 26/11 07 (Gaardejer, Hørregaard)
9. Signe Hjortkær, f. 24/6 07 (Søster til Nr. 9 i 4 b)
10. Anton G. K. Hundevadt, f. 2/2 08 (Købmand)
11. Iver Iversen, f. 31/1 07(Skræddermester, Vojens)
12. Christian Jensen, f. 24/12 07 (Købmand)
13. Gudrun Jensen, f. 12/12 07 (Søster til Nr. 10 i 4 b)
14. Ruth M. M. Jensen, f. 3/3 07 (Magistratssekretær)
15. Kirsten M. Kiil, f. 5/3 08 (Kaptajn, Vonsbæk)
16. Kathrine E. Knudsen, f. 2/9 07 (Sognefoged, Mastrup)
17. Peter J. Knudsen, f. 21/5 08 (Stedf. Vognmand I. Hansen)
18. Ejnar A. P. Kornerup, f. 3/11 07 (Broder til Nr. 17 i 4 a)
19. Gunder Lei, f. 6/10 07 (Gaardejer, Ndr. Aastrup)
20. Jens N. Lund, f. 10/4 07 (Enke, Syerske)
21. Marie M. Mathiesen, f. 28/7 07 (Gaardejer, Hoptrup)
22. Caritas Matthiesen, f. 17/3 08 (Hospitalspræst)
23. Jorgine B. Mørck, f. 7/3 08 (Kreaturhandler)
24. Holger B. Nielsen, f. 18/11 08 (Broder til Nr. 6 i I. G.)
25. Anna E. Nissen, f. 8/5 07 (Rentier)
26. Ingeborg Nissen, f. 11/4 07 (Mejeriejer)
27. Andreas C. Rattenborg, f. 27/2 08 (afd. Snedkermester)
28. Thyra M. H. Sarup, f. 16/5 08 (Søster til Nr. 25 i 4 b)
29. Jens Peter Schmidt, f. 24/6 08 (Købmand)
30. Helene K. Schultz, f. 28/10 07 (Rentier)
31. Ellen Smith, f. 1/8 06 (Præst, Øsby)
32. Elisabeth Speth, f. 24/8 08 (Grosserer)
33. Søren H. Søndergaard, f. 20/11 04 (Agent Flensborg)

34. Hans A. Sørensen, f. 3/5 08 (Købmand)
35. Astrid Tolderlund-Hansen, f. 1/6 08 (Præst, Fjelstrup)
36. Else M. E. Thorsen, f. 26/5 07 (Købmand)

2 Mlkl. a.

1. Poul Andersen, f. 22/6 08 (Broder til Nr. 1 i 4. Ma.)
2. Inger Marie Beck, f. 21/2 09 (Indremissionær)
3. Kirsten Buhl, f. 24/11 09 (Forpagter, Stendetgaard)
4. Marie H. Carstensen, f. 27/5 09 (Malermester)
5. Leo Darling, f. 12/5 10 (Lærer)
6. Jacob Efsen, f. 22/8 07 (Gaardejer, Halk)
7. Harry From Nielsen, f. 13/8 07 (Købmand)
8. Ingrid Gjedæ, f. 20/6 09 (Søster til Nr. 8 i 3. Ma.)
9. Vagn A. Gram, f. 11/11 08 (Fabrikant, Vojens)
10. Inge F. Hansen, f. 18/4 10 (Søster til Nr. 6 i 4 Mb.)
11. Käthe M. Hansen, f. 7/3 09 (Søster til Nr. 8 i II.)
12. Johan C. Henningsen, f. 1/6 08 (Broder til Nr. 10 i 4 Ma.)
13. Kaj Henningsen, f. 3/5 09 (Inspektør)
14. Kai Hübbe, f. 11/11 07 (Bankdirektør)
15. Alfred Jensen, f. 3/12 07 (Købmand, Hjerndrup)
16. Astrid Jensen, f. 30/3 09 (Søster til Nr. 10 i 4 Mb.)
17. Thorvald P. Jensen, f. 25/5 08 (Guldsmed, Vojens)
18. Jep Jepsen, f. 8/1 08 (Kasserer)
19. Ernestine A. Jørgensen, f. 15/6 09 (Søster til Nr. 15 i 3 Ma.)
20. Svend B. Kjeldgaard, f. 19/11 09 (Broder til Nr. 16 og 17 i 3 Ma)
21. Petra E. J. Kruse, f. 14/9 09 (Enke efter Skriver)
22. Jørgen Lindhardt, f. 22/11 09 (Amtslandinspektør)
23. Olga Lind, f. 15/9 07 (Kusk, Hansborg)
24. Niels J. Møller, f. 19/4 08 (Præst, Vonsbæk)
25. Thorkel L. Nielsen, f. 21/2 08 (Postmester)
26. Anna B. Nicolaisen, f. 21/2 09 (Søster til Nr. 18 i 4 Mb.)
27. Bodil Strandskov Nøhr, f. 16/12 08 (Søster til Nr. 7 i I.)
28. Poul H. Outzen, f. 6/6 08 (Broder til Nr. 21 i 4 Ma)
29. Niels P. Petersen, f. 17/10 09 (Lagerist)
30. Hartvig Poulsen, f. 3/8 08 (Købmand)
31. Helga Ravn, f. 26/11 08 (Landmand)
32. Anna Schaumann, f. 2/9 08 } (Søstre til Nr. 8 i I G.)
33. Else Schaumann, f. 6/11 09 }
34. Erika M. J. Schmidt, f. 14/1 08 (Musikhandler)
35. Hans M. Schmidt, f. 29/1 08 (Bagermester, Vojens)
36. Ernst C. Sønnichsen, f. 28/10 08 (Kontormedhjælper)
37. Emmy M. Sørensen, f. 28/6 09 (Købmand)
38. Niels Thomsen, f. 13/5 09 (Direktør)

2 Mlkl. b.

1. Ragnhild Anker Jensen, f. 6/9 09 (Lektor)
2. Antoni Arens, f. 19/9 08 (Skomager, Kastvraa)
3. Kirsten Sparre Avnsted, f. 31/5 09 (Postm., Sommersted)
4. H. Mathilde Berg, f. 8/11 09 (Musiker)
5. Christian M. Bonde, f. 19/8 08 (Gaardejer, Bramdrup)
6. Volle B. Dall, f. 3/5 08 (Gaardejer, Skyttesminde)
7. Christian H. Duus, f. 20/3 08 (Chauffør)
8. Kathrine Fredsted, f. 5/2 09 (Gaardejer, Rougstrup)
9. Anna M.C.Frilund, f.6/1 09 (Landmand, Humlegaardsbæk)
10. Soffy M. Gelineck, f. 7/9 09 (Skomager)

11. M. C. Dagmar Haue, f. 5/11 08 (Søster til Nr. 5 i R.)
12. Ferdinand N. Have, f. 28/3 09 (Postkontrollør)
13. Mads Henningsen, f. 4/2 09 (Agent)
14. Hanny K. M. Holm, f. 18/3 09 (Rentier)
15. Elisabeth D. K. Hornum, f. 17/1 09 (Grosserer)
16. Johannes Jensen, f. 6/10 09 (Broder til Nr. 10 i 4 Mb.)
17. Kurt E. Jensen, f. 2/11 07 (Købmand, Vojens)
18. Ellen Juhl, f. 10/5 08 (Kusk)
19. Detlef Knudsen, f. 27/8 09 (Landmand, Bjerndrup)
20. Ellen Larsen, f. 4/8 09 (Sagfører)
21. Hans Madsen, f. 8/11 07 (Gaardejer, Halk)
22. H. P. Mathiesen, f. 21/12 08 (Smed, Maugstrup)
23. Hans Neumann, f. 2/11 08 (Gaardejer, Sdr. Vilstrup)
24. Inge M. C. Petersen, f. 10/5 09 (Landmand)
25. Karen Marenthe Petersen, f. 24/11 07 (afd. Gaardejer, Over Aastrup)
26. Mette Marie Petersen, f. 7/3 10 (Købmand)
27. Helene A. P. Rattenborg, f. 31/709 (Søster til Nr. 27 i 3 Mb)
28. Christine Raun, f. 6/9 09 (Rentier, Kjelstrup)
29. Nis C. Raun, f. 21/5 08 (Broder til Nr. 24 i 4 Ma.)
30. Carla E. J. Schødt, f. 16/6 09 (Søster til Nr. 26 i 4 Mb.)
31. Andreas Skytt, f. 5/3 09 (Landmand, Maugstrup)
32. Karen Margrethe Svensson, f. 28/11 08 (Redaktør)
33. Louise M. Sørensen, f. 28/2 09 (Søster til Nr. 30 i 4 Mb.)
34. Jenny Westergaard, f. 27/2 09 (Skomager, Bramdrup)
35. Anton M. H. Østergaard, f. 15/3 08 (Stedf. Postbud Pryhs, Vonsbæk)

1 Mlkl. a.

1. Inger Schack Andersen, f. 20/5 10 (Bankdirektør)
2. Harriet Bang, f. 11/5 10 (Overretssagfører)
3. Chr. Magnus Christensen, f. 8/12 10 (Stationsforstander, Vonsbæk)
4. Bethy Davidsen, f. 30/4 10 (Grundbogfører)
5. Vedel Tave Egebæk, f. 9/8 10 (Seminarielærer)
6. August Ludv. Fisker, f. 22/12 10 (Gaardejer, Skrydstrup)
7. Annegen Hansen, f. 20/11 09 (Søster til Nr. 6 i 3 Mb.)
8. Hans Hansen, f. 11/11 09 (Postbud)
9. Aage Iversen, f. 17/12 09 (Broder til Nr. 8 i R.)
10. Anna El. Iversen, f. 3/1 10 (Gymnastiklærer)
11. Eduard A. Juhl, f. 25/11 09 (Vognmand)
12. Marie K. Kyster, f. 25/8 10 (Søster til Nr. 19 i 4 Ma.)
13. Niels Jensen Lund, f. 22/4 10 (Broder til Nr. 20 i 3 Mb.)
14. Nis Madsen, f. 8/8 10 (Lagerist, Vojens)
15. Peter Nahrstedt, f. 18/7 09 (Skrædermester)
16. Sigrid Nielsen, f. 28/1 10 (Søster til Nr.6 i L., Nr.24 3 Mb.)
17. Daniel Otzen, f. 30/5 09 (Bagermester)
18. Anders Petersen, f. 7/5 09 (Smed, Erlev)
19. Hans Meyer-Petersen, f. 13/2 10 (Broder til Nr. 23 i 3 Ma.)
20. Peter Petersen, f. 22/1 10 (Lokomotivfører)
21. Sofie Refshauge, f. 21/3 10 (Maskinmester)
22. Hans Jørg. Reichardt, f. 2/3 10 (Bagermester)
23. Kurt Schram, f. 15/1 10 (Banekasserer)
24. Waldm. Jürgen Schröder, f. 8/11 09 (Postkontrollør)
25. Holger Skourup, f. 4/9 09 (Broder til Nr. 28 i 4 Mb.)
26. Mathias Nissen, f. 14/6 09 (Gaardejer, Aarø)
27. Christian Schmidt, f. 12/9 10 (Broder til Nr. 35 i 2 Ma.)

28. Hans Skøtt, f. 9/11 10 (Gaardejer, Rougstrup)
29. Knud Smith, f. 18/2 10 (Broder til Nr. 31 i 3 Mb.)
30. Margrethe Smith, f. 23/5 10 (Amtsassessor)
31. Dins Suurballe, f. 20/12 09 (Cyklehandler)
32. Peter Suurballe, f. 20/12 09 (Broder til Nr. 31)
33. Peter Sørensen, f. 15/7 10 (Broder til Nr. 30 i 4 Mb og til Nr. 33 i 2 Mb.)
34. Anna El. Tørsleff, f. 2/11 10 (Frue, Overlærer)
35. Peter Østergaard, f. 9/2 10 (Gaardejer, Vonsbæk)

1 Mlkl. b.

1. Grethe Adolph, f. 1/2 10 (Toldkontrollør, Svendborg)
2. Inger Andersen, f. 24/10 09 (Søster til Nr. 1 i 4 Ma og til Nr. 1 i 2 Ma.)
3. Hans Poul Bekke, f. 27/2 10 (Bygningstekniker)
4. Bodil Marie Berthelsen, f. 3/3 10 (Ølkusk)
5. Peter Jepsen Bodum, f. 25/7 10 (Togfører)
6. Hans M. Bojsen, f. 4/11 10 (Enkefrue, Vojens)
7. Steffen Carlsen, f. 18/7 09 (Broder til Nr. 4 i 4 Ma.)
8. Christian J. Christensen, f. 2/9 10 (Købmand)
9. Olaf Christensen, f. 2/2 10 (Arbejdsmand)
10. Oliver Dall, f. 27/4 09 (Manufakturist)
11. Bent F. Dehlholm, f. 7/4 10 (Driftsbestyrer)
12. Frode Diemer, f. 3/7 09 (Adjunkt)
13. Bent K. Gram, f. 16/5 10 (Broder til Nr. 9 i 2 Ma.)
14. Lauritz Chr. R. Greisen, f. 9/10 09 (Broder til Nr. 7 i II G. og 5 i 4 Mb.)
15. T. L. Tyge Haarløv, f. 20/7 10 (Stiftamtmand)
16. Erna Th. Hagedorn, f. 16/12 10 (Cyklehandler)
17. Oskar Haue, f. 20/6 10 (Broder til Nr. 5 i R. og til Nr. 11 i 2 Mb.)
18. Nis L. Hesselberg, f. 9/3 10 (Broder til Nr. 11 i 4 Ma.)
19. Holger Hildebrandt, f. 13/9 09 (Broder til Nr. 12 i 4 Ma.)
20. Karen Marie Horlyck, f. 27/3 09 (Præst, Sdr. Vilstrup)
21. Ove Horlyck, f. 24/7 10 (Broder til Nr. 20)
22. Andreas L. T. Jacobsen, f. 3/11 08 (Driftsassistent)
23. Anton Jacobsen, f. 21/3 09 (afd. Landmand)
24. Hans Christian Jensen, f. 12/1 10 (Stedf. Landmand Iver Hansen)
25. Max Jensen, f. 9/9 10 (Malermester, Vojens)
26. S. Poul Jorsal, f. 4/10 09 (Broder til Nr. 10 i R. og til Nr. 16 i 4 Ma.)
27. Poul C. Klahsen, f. 1/3 10 (Broder til Nr. 18 i 3 Ma.)
28. Friedrich W. Kuss, f. 8/11 10 (Broder til Nr. 15 i 4 Mb.)
29. A. Elisabeth Mathiesen, f. 3/9 10 (Søster til Nr. 22 i 3 Mb.)
30. D. C. Marichen Møller, f. 22/12 09 (Overportør)
31. Carl Chr. Nielsen, f. 31/7 10 (Boghandler)
32. Hans Chr. Nicolaisen, f. 17/9 10 (Skrædermester)
33. Frieda Petersen, f. 13/12 09 (Søster til Nr. 31 i 3 Ma.)
34. Erik N. Ravn, f. 18/6 10 (Gaardejer, Lunding)
35. Henriette A. Schmidt, f. 19/10 10 (Skomagermester)
36. Johannes Chr. Speth, f. 20/11 09 (Broder til Nr. 32 i 3 Mb.)
37. Carl Sørensen, f. 23/7 09 (Gaardejer)
38. Gerda Wind, f. 23/7 10 (Maskinhandler)
39. Karen Marie Wind, f. 11/7 10 (Søster til Nr. 26 i 4 Ma.)

IV. Lærerne.

Under 1. Juni 1921 har Hans Majestæt Kongen meddelt de konstituerede Lektorer Ottosen, Ascanius, Dr. Andersen, Reincke, Hammer, A. Jensen, Wiklesen, Dr. Moth, Lauritsen kgl. Udnævnelse som Lektorer ved Haderslev Katedralskole.

Under 1. Juni tillagdes der kst. Rektor Dr. Karl Mortensen kgl. Udnævnelse som Rektor for Haderslev Katedralskole.

Under 10. Juni 1921 meddelte Undervisningsministeriet de konstituerede Adjunkter Maltbæk, Frk. Dr. Petersen, M. Jensen, A. Diemer, kst. Lærerinde Frk. Christensen og kst. Gymnastiklærer Iversen fast Ansættelse ved Skolen. Fra 1. August 1921 konstitueredes cand. phil. Dyrlæge Kaj Langkilde — Assistent ved Veterinærskolen — som Adjunkt, cand. phil. Kalsbøll som Mellemskolelærer og Frk. Tonnesen som Mellemskolelærerinde ved Skolen.

Hans Majestæt Kongen har i Skoleaarets Løb udnævnt Adjunkt Diemer, Lektor Ottosen og Skolens Rektor til Riddere af Dannebrogsordenen.

Frk. Tonnesen opgiver med dette Skoleaars Udgang sin Lærerindevirksomhed. Vi beklager at skulle skilles fra en dygtig Medarbejder og elskværdig Kollega.

Adjunkt M. Jensen har været syg siden Begyndelsen af Januar d. A. Hans Timer er dels besørget af Kolleger, dels af Fru Lektor Hammer, som vi skylder Tak for beredvillig og god Hjælp.

V. Undervisningen.

Fordelingen af Fag og Timer har været følgende:

Rektor Dr. Karl Mortensen: Dansk II, Latin IIn, Tysk In . . . . . 12 Timer

Lektor Ottosen: Naturfag III k + n, I k + n; Naturhistorie R, 2b, 1b; Geografi R, 4a + b; Religion R, 4a + b, 3a + b; Sang . . . . . 30 „

Lektor Ascanius: Historie II, R, 4a, 3a, 2a, 1a + b; Fransk I, R; Dansk 3a; Sanginspektion . 35 „

Lektor Reincke: Historie III; Fransk III, II; Tysk IIIn, I k + m; R, 3b, 2a + b; 3 Timer Fransk i den tyske Afd. . . . . 33 „

Lektor Dr. Andersen: Engelsk III k, II k, III n, I n, R, 4 a, 3 a, 2 b . . . . . 31 „

Lektor Hammer: Latin III n, I k, I n, 4 a; Græsk II k; Oldtidskundskab III m + n, II k; Dansk 2 a . 32 „

Lektor Anker Jensen: Dansk III, I, R, 2 b, 1 b 26 „

Lektor Dr. Moth: Græsk III k, I k; Latin III k, II k, 4 b; Oldtidskundskab II n + m, I n + m; Latinkursus for Elever i I, som ikke har læst Latin 31 „

Lektor Lauritsen: Historie I, 4 b, 3 b, 2 b; Engelsk II n, 4 b, 3 b, 2 a; 1 Time Dansk med 4 a . . . 30 „

Lektor Willesen: Matematik III m, II m, II k + n, I k + n, R, 2 a; Regning 1 a . . . . . 30 „

Adjunkt Maltbæk: Naturfag III m, II m, II k + n, I m; Naturhistorie 4 a + b; Geografi 1 a; Gymnastik III + II, 2 a + b, 1 a og 2 Timer med ikke syngende . . . . . 28 „

Adjunkt Frk. Dr. Petersen: Matematik III k + n, I m, 4 a; Fysik og Kemi I m, R, 4 a + b; til Januar 4 Timer i den tysk Afd. . . . . 31 „

Adjunkt Diemer: Dansk 4 a, 1 a og med den tyske Afdeling . . . . . 24 „

Adjunkt M. Jensen: Fysik og Kemi III m, II m, 3 b; Matematik 4 b, 3 b, 2 b . . . . . 32 „

Adjunkt Bredkjær: Tysk III k + m, II k + m, II n, 4 a; Dansk 4 b, 3 b, 1 a . . . . . 25 „

Adjunkt Langkilde: Naturhist. 3 a + b, 2 a, 1 a; Geografi 3 a + b, 2 a + b, 1 b; Fysik og Kemi 2 a + b, 1 a + b . . . . . 26 „

Mellemskolelærerinde Frk. Christensen: Tysk 4 b, 3 a; Religion 2 a + b; Gymnastik med Pigerne 31 „

Gymnastiklærer Iversen: Skrivning 4 a + b, 3 a + b, 2 a + b; Gymnastik I + R, 4 a, 4 b, 3 a + b, 2 a + b, 1 b, 2 Timer med ikke syngende . . . 30 „

Mellemskolelærer Kalsbøll: Matematik 3 a; Regning 1 b; Fysik og Kemi 3 a; Skrivning 1 a + b; Tegning . . . . . 28 „

Mellemskolelærerinde Frk. Tonnesen: Tysk 1 a + b; Religion 1 a + b; Haandarbejde med Pigerne . 27 „

Seminarieforstander Skat Rørdam: Religion III, II, I . . . . . 3 „

Lektor Ottosen har skriftlig Inspektion og Tilsyn med Inventaret, Lektor Ascanius ydre og Lektor Lauritsen indre Inspektion; Inspektrice er Frk. Christensen. Lektor Reincke er Skolens Regnskabsfører og Kasserer. Lektor Anker Jensen er Skolens Bibliotekar. Tilsynet med Jernbanerejsende har har været delt mellem Lektor Willesen, Adjunkt Malrbæk og Gymnastiklærer Iversen.

Hvor mange Timer, der har været tillagt de forskellige Fag, ses af følgende Oversigt:

Fag	III G			II G			I G			R	4 M		3 M		2 M		1 M		Lærertimer ugentlig
	kl	ns	mn	kl	ns	mn	kl	ns	mn		a	b	a	b	a	b	a	b	
Religion	1	(1)	(1)	1	(1)	(1)	1	(1)	(1)	1	1	1	2	2	2	2	2	2	18
Dansk	4	(4)	(4)	4	(4)	(4)	4	(4)	(4)	4+1	5+1	5+1	4+2	4+2	4+2	4+2	5+2	5+2	66
Engelsk	1	5		2	5			5		4	4+1	4+1	4	4	5	5			50
Tysk	2	4	(2)	2	(4)	(2)	2	4	(2)	3	3	3	3	3	3	3	6	6	51
Fransk	4	(4)	(4)	4	(4)	(4)	4	(4)	(4)	5									17
Latin	5	3+1		5	4		6	4		(4)	4	4							36
Græsk	6			6			6												18
Oldtidskundskab		1	(1)	1	1	(1)		1	(1)										4
Historie	4	(4)	(4)	3	(3)	(3)	3	(3)	(3)	2	2	2	3	3	2	2	3	3	32
Geografi										2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Naturhistorie										2	2	2	2	2	2	2	2	2	18
Naturfag i Gymn.	2	(2)	2	2	(2)	3	2	(2)	3										14
Fysik og Kemi			6			6			6	2	2	2	2	2	2	2	2	2	36
Matematik og Regning	2	(2)	6	2	(2)	6	2	(2)	6	5	7	7	6	6	5	5	4	4	73
Skrivning											1	1	1	1	1	1	2	2	10
Tegning											1	1	1	1	2	2	2	2	12
Kvindeligt Haandarbejde											1		2	2	2	2	2	2	13
Sang	1	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	(1)	1	(1)	2	(2)	2	(2)*)	7
Gymnastik Drenge	4	(4)	(4)	(4)	(4)	(4)	4	(4)	(4)	(4)	4	4	4	(4)	3	(3)	3	3**)	31
Gymnastik Piger	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	3	(3)	(3)	(3)	3		3	(3)	3	(3)	3	3	21

*) + 1 ugentlig Time for hele Skolen. **) + 2 Timer med ikke syngende Drenge.

For de latinlæsende af 4 M er taget en ugentlig Time fra Dansk, Matematik, Skrivning, Tegning, Hjælpetimerne i Dansk og Engelsk er taget fra Tysk, Gymnastik, Skrivning.

VI. Oversigt over det i Skoleaaret 1921—22 udførte Arbejde.

Religion.

1 Ma. og b. Bibelhistorie fra Skabelsen til Jobs Bog og Begyndelsen af det nye Testamente. (J. M. Hertz Bibelhistorie for Mellemskolen.) J. Lofts Lærebog: §§ 1—54. Nogle Salmer.

2 Ma. og b. Bibelhistorie S. 24—57, 94—108. Lærebog §§ 69—120. Nogle Salmer.

3 Ma. og b. Bibelhistorie fra Johannes Døber til Jesu Himmelfart. Lærebogen fra »Daaben« — Bogen ud. Nogle Salmer. Læsning i det nye Testamente, mest Matthæus.

4 Ma. og b. Apostlenes Gerninger er gennemgaaet; derefter er der paa Grundlag af H. Jørgensens Bog gennemgaaet den danske Missions Historie.

R. Kirkens Historie efter Apostletiden efter Haar og Nørgaards historiske Læsestykker, og paa Grundlag af H. Jørgensens Bog er gennemgaaet den danske Mission.

I G. Hovedpunkter af Kirkens Historie — særlig i Danmark — i 16.—18. Aarhundrede.

II G. Kirkens Historie i 19. Aarhundrede.

III G. Peters 1. Brev gennemgaaet. Religionernes Historie i Hovedtræk

Dansk.

1 Ma. Clausen og Hansen: Dansk Læsebog for Mellemskolen I; Særtimerne medregnet er det meste af Bogen gennemgaaet. Lært udenad: Der er et yndigt Land, Holger Danskes Hilsen, Vort Modersmaal, Matrosen, De hell tre Konger og I fjerne Kirketaarne hist. H. Bæk: 50 Paragraffer. I Reglen to Stile om Ugen, mest paa Grundlag af Schmidt og Lange: Skriftlig Dansk.

1 Mb. Clausen og Hansens Læsebog I, det meste af Bogen; en Del af Stoffet kun i Særtimerne. En Ven, Vort Modersmaal, Smeden og Bageren er lært udenad. H. Bæk: 50 Paragraffer. I Reglen 2 Stile om Ugen, en Diktat og en Genfortælling efter Schmidt og Lange: Skriftlig Dansk.

2 Ma. Clausen og Hansens Læsebog II, S. 3—28, 30—57, 58—90, i Særtimerne S. 90—95, 131—147 samt Lio og Wimmer: Dansk Læsebog for Mellemkl. S. 13

—21, 50—60, 70—72, Borchs. og W. Horn: Danske Læsestykker S. 1—10, 15—18, 53—89, 124—138. H. Bæk: 50 Paragraffer. Danebrog, Fremtidsmaalet og Kirsten Pils Kilde er lærte udenad. Stil og mundtlig Øvelse efter Schmidt og Lange: Skriftlig Dansk.

2 Mb. Clausen og Hansens Læsebog II, c. 125 Sider, en Del af Stoffet kun i Særtimerne. Henrik og Else og et Par mindre Digte lært udenad. H. Bæk: 50 Paragraffer. Ugentlig Stil for hele Klassen, i Reglen en Genfortælling efter Schmidt og Lange: Skriftlig Dansk. Særtimerne er brugt til forskellige mundtlige og skriftlige Øvelser.

3 Ma. Clausen og Hansen: Dansk Læsebog III, S. 4—12, 13—18, 44—47, 49—52, 76—98, 114—118. Grammatik paa Grundlag af Bæk: 50 Paragraffer. Falbe-Hansen og Keller: Svenske Læsestykker S. 7—11, 20—25, 28—39, 128—132. — Hjælpetimen er hovedsagelig anvendt til skriftlig Dansk (Diktat og Genfortælling).

3 Mb. Clausen og Hansen III, S. 4—34, 44—47, 63—118, 125—159, 183—200, 236—242, 264—275, 282, 288—89. Udenad er lært: De korende, Tycho Brahes Farvel, Sang for Norge, Venner, ser paa ....; Læst højt for Klassen: Hakon Jarl, Jakob von Thybo, Præsten i Vejlby. Svensk efter Falbe Hansen og Keller: Side 28—39, 120—22, 135—39. — 1 Stil om Ugen, skiftevis Genfortælling og Fristil.

4 Ma. Clausen og Hansen III, S. 3, 19—34, 40—44, 47—63, 89—110, 136—7, 177—8, 188—213, 251—61, 264—76, 282, 288—89. Drachmann: Der var engang —. Svensk efter Ida Falbe-Hansen og E. Keller: Svenske Læsestykker, 5—6, 39—54, 97—98, 120—132, 134—139. Alt det læste opgives til Eksamen. Ugentlig 1 Stil (med Hjælpetimerne ofte 2), skiftevis Genfortælling og Fristil. — Hjælpetimerne har været anvendt til Stiløvelser og Analyse.

4 Mb. Clausen og Hansens Læsebog III. Hertz: Sparekassen. Blicher: Roverstuen. I Særtime desuden: Smaafortællinger af Schandorph, Bauditz, Pontoppidan. Svensk efter Falbe-Hansen og Keller S. 6—11, 19—20, 28—39, 78—82, 93—97, 99—101, 102—109, 120—22, 128—132, 134, 135—139. — Der er skrevet 1 Stil om Ugen, afvekslende Genfortælling og Fristil. — Til Eksamen opgives: Sparekassen, Røverstuen og af Læsebogen (2. Opl.) S. 4—12, 13—34, 40—42, 44—47, 76—89, 105—107, 125—137, 236—242, 251—63,

271—275. Svensk S. 6—11, 28—39, 99—101, 120—122, 128, 132—134.

R. Clausen og Hansens Læsebog for Realklassen, c. 190 Sider, en Del af Stoffet dog kun i Særtimer. Hertz: Svend Dyrings Hus. Smaafortællinger af Schandorph, Bauditz og Pontoppidan. Anker Jensen: Dansk Sproglære. 20 Hjemmestile. — Til Eksamen opgives: Læsebogen, Side 30—40, 75—80, 100—137, 180—183, 202—216, 220—229. De nævnte Værker af Hertz, Bauditz og Pontoppidan.

I G. K. Mortensens Litteraturudvalg I og Litteraturhistorie: det vigtigste af Middelalderen, den nyere Tid til c. 1800. Holberg: Maskerade; Wessel: Kærlighed uden Stromper; Oehlenschläger: Sankthansaftenspil. Agerskov og Nørregård: Svensk Læsebog, c. 60 Sider. 18 Hjemmestile.

II G. Litteraturhistorie forfra til Johs. Ewald; sønderjydske Runemindesmærker, Bertelsens Sproghistorie S. 1—14; sammes oldnordiske Bog S. 1—13. Statarisk læst Den politiske Kandestøber. Erasmus Montanus; desuden forelæst en Række Prøver af Holberg og Blicher. — Hjemmestil hver 3. Uge, ialt 10.

III G. K. Mortensens Litteraturhistorie og Litteraturudvalg samt Falkenstjernes Litteraturudvalg. Holberg: Erasmus Montanus; Wessel: Kærlighed uden Stromper; Oehlenschläger: Sankthansaftenspil; Ibsen: Kongsemnerne. Bertelsens Sproghistorie, c. 30 Sider. Agerskov og Nørregårds svenske Læsebog, c. 25 Normalsider. — 10 Hjemmestile.

Til Eksamen opgives: Holberg: Erasmus Montanus; P. M. Møller: En dansk Students Eventyr; J. L. Heiberg: En Sjæl efter Døden; H. Pontoppidan: Skyer (enkelte Elever opgiver i Stedet for dette Værk: Ibsen: Kongsemnerne).

K. Mortensens Litteraturudvalg II 2: Side 90—94, 113—133, 148—168, 214—217, 231—235, 360—361, 365—367, 373—374, 379—385, 436—438, 444—446, 453—454. Falkenstjerne I: Side 110—114, 145—146, 193—195, 206—207, 291—292. II: Side 42—43, 58, 70, 133—136, 161—165, 307—308.

Oldnordisk: Side 1—2, 4—11, 29—34. Sproghistorien: 6 Runeindskrifter, Side 26—27, 29—31, 38[26]—39, 40[6]—41, 43[29]—44, 78—80, 81—82, 83—84[32], 86—89, 92—93, 104—105, 109—111, 112—113. Svensk: Side 5—11, 49—

51, 77—80, 130—131, 134—135, 141—142, 142—143, 144—145, 148—149, 150—151.

Tysk.

1 Ma. og b. Reinckes Begynderbog til Kap. XXVI. med de tilsvarende Hovedafsnit efter Reinckes Grammatik for Mellemskolen. Reinckes Tyske Taleøvelser S. 7—21.

2 Ma. og b. Reinckes Begynderbog fra XXV Bogen ud. Sammes Læsebog for Mellemskolen Side 1—19 og 63—77 med tilhørende Stiløvelser. Hovedtrækkene af Formlæren efter Reinckes Grammatik.

3 Ma. Reinckes Læsebog for Mellemskolen: S. 19—45, 77—132. Reinckes Grammatik: §§ 154—191. Reinckes Stiløvelser: S. 12—18, 27—41. Reinckes Taleøvelser: Afd. B. Stk. 18—36.

3 Mb. Reinckes Læsebog for Mellemskolen Side 21—41, 132—162 med tilhørende Stiløvelser. Formlæren efter Reinckes Gramm. Taleøvelser efter Læsebogen og efter Reinckes Taleøvelser B Stk. 1—26.

4 Ma. Reinckes Læsebog for Mellemskolen S. 45—59, 132—44, 181—229. Stiløvelser: de tilsvarende Stykker i Reinckes Stiløvelser; Reinckes Grammatik for Mellemskolen; Reinckes Taleøvelser S. 1—22. (B.) Til Eksamen opgives Læsebogen S. 132—44, 181—213, 218—229.

4 Mb. Reinckes Læsebog for Mellemskolen: S. 45—59, 132—200; Reinckes Grammatik for Mellemskolen; Reinckes Stiløvelser: de Stykker, der svarer til de læste Stykker i Læsebogen; Reinckes Taleøvelser B. Stk. 37—52. — Til Eksamen opgives af Læsebogen S. 132—186.

R. Reincke: Tyske Læsestykker for Realklassen, sammes Taleøvelser A, Kap. I—IV. Hjemmelæsning: Gerstäcker: Das sonderbare Duell. Reinckes Grammatik og Stiløvelser I er benyttet.

I G. k. + m. Skouboes Noveller S. 1—58. Wilhelm Tell 1. Akt. Verberne efter Reinckes Gramm. for de højere Klasser. Af Reinckes Stiløvelser I er gennemgaaet S. 1—13 og 27—40.

I G. nsp. Statarisk læst G. Freytag: Die Journalisten, G. Keller: Das Fähnlein der sieben Aufrechten samt en Række Digte efter Echtermeyers Auswahl. En Hjemmestil om Ugen, mest Oversættelse fra

Dansk. Reinckes Stiløvelser I og Grammatik for Gymnasiet benyttet.

II G. k. + m. Grillparzer: Sappho 4—5 Akt; Heine: Die Harzreise; Schiller: Wilhelm Tell 1. Akt. Reinckes Stiløvelser f. d. h. Kl. I. S. 40—59. Helms: Tysk Litteraturhistorie forfra til Romantikken. Grammatik efter Reinckes Grammatik f. d. h. Kl.

II G. nsp. Kleist: Der Prinz von Homburg; Heine: Die Harzreise (kursorisk). Ingerslev og Vibæk: Deutschland II S. 14—61, 68—77, 100—103; Hjemmelæsning: Th. Storm: Aquis submersus. Reinckes Stiløvelser I S. 71—90 II S. 5—28; Grammatik efter Reinckes Grammatik for Gymnasiet. Litteraturhistorie efter Helms, til Romantikken. Stil skiftevis Genfortælling og Oversættelse.

III G. k + m. Schiller: Wilhelm Tell; Helms Litteraturhistorie.

Opgives til Eksamen: Tell 3. og 4. Akt. Skouboe Noveller: Der schlauste Dieb, Die Wiege. Helms Litteraturhistorie: Lessing, Goethe, Schiller.

III G. nsp. Statarisk og som Hjemmelæsning: Kapers Noveller S. 1—120, 161—234; Ingerslev og Vibæks Deutschland II S. 88—104, 126—30, 233—53; Skouboes tyske Noveller, Østergaards tyske Digte, Storms Viola tricolor og Der stille Musikant, Weise: Die deutschen Volksstämme S. 1—34. Reinckes Gramm. for de højere Klasser og Stiløvelser II er benyttet. Som Grundlag for Undervisningen i Litteraturhistorie er Helms: Litteraturhistorie i Omrids benyttet.

Til Eksamen opgives: Iphigenie III, Schillers og Heines Digte efter Østergaard. Skouboes Noveller S. 25—40, Deutschland II S. 78—95. Som Grundlag for Taleøvelser opgives Wilh. Jensens »Magister Timotheus«.

Engelsk.

2 Ma. Andersen og Panduro: Engelsk Begynderbog I og II til S. 18. Mundtlige Stiløvelser i Tilslutning til Begynderbog I.

2 Mb. Samme Bog I Afd. Stiløvelser.

3 Ma. Andersen og Panduro: Engelsk i Mellemskolen og de tilsvarende Stiløvelser.

3 Mb. Samme Bog som 3 Ma. med Forbigaaelse af 37—43, 49—51.

4 Ma. Engelsk i 4. Mellemskoleklasse. Til Eksamen opgives: Side 1—4, 13—43, 55—73.

4 Mb. Samme Bog som 4 Ma. Læst c. 75 Sider. Til Eksamen opgives S. 1—51.

I Hjælpetimerne samme Bog som 3 M., c. 25 Sider. Desuden et Par af H. C. Andersens Fairy Tales (Book for the Bairns)

R. Andersen og Panduro: Engelsk i Realklassen. Ad. Hansen: Stiløvelser c. 60 Stykker. Repetition af Eksamenspensum.

Til Eksamen opgives: Side 1—18, 23—38, 41—89.

I G. nsp. Andersen og Panduro: Engelsk i I Gymnasieklasse. Helweg Møller: Modern Prose. Ad. Hansen: Stiløvelser 110 Stykker. Skriftlig Stil hver Uge.

II G. nsp. Ad. Hansen Engelske Digtere I og II til S. 45. Georg Bruun: The Historical Reader (en Del Forbigaaelser). The Kipling Reader 1—59, 88—109, 144—163. Hjemmelæsning: Silas Marner by George Eliot. Mundtlige og skriftlige Øvelser efter Ad. Hansens engelske Stiløvelser, hver anden Uge Genfortællingsstil. Enkelte Afsnit af Western: English Institutions; Brahde: The Conversation Reader. Grammatik efter Hansen og Magnussens Lærebog.

III G. nsp. Østerberg: English Poems. The Merchant of Venice. Essays 2. Afd. Bruun: Plays and Dialogues. Galsworthy: Strife. Stiløvelser. Repetition af Eksamenspensum. Bennett: Anna of the five towns. Til Eksamen opgives: The Merchant of Venice 2. Akt. English Poems 54—82. The Dickens Reader 68—88. Rebecca Sharp 10—26. Historical Reader: 119—125, 139—149, 176—181, 211—220. English Essays 2. Afd.: 30—34, 53—58, 77—85.

Fransk.

R. Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog S. 1—111. Til Eksamen opgives S. 55—101.

I G. Nielsen og Hoffmann: Fransk Begynderbog, Jungs Læsebog (7. Udg.) S. 13—35, 49—55. Ekstemporalt: S. 1—13, 35—49. N. C. Nielsen: Grammatik, regelmæssige og uregelmæssige Verber samt de vigtigste Hovedpunkter af Artikler, Substantiver, Adjektiver og Talord.

II G. Jungs franske Læsebog; heraf 45 Sider som Hjemmelæsning. Mérimée's Colomba: S. 1—119 i Udgaven for Danmark og Norge. Efter Oluf Nielsens Grammatik: Formlæren og de vigtigste Regler af Syntaxen.

III G. Holbechs historiske Læsestykker S. 42—171, Mérimée: Colomba Side 83—165. Bovien og Höpfners Læsestykker. Af det nævnte Pensum er c. 120 Sider læst som Hjemmelæsning. Som Grundlag for Grammatikundervisningen er benyttet Madsens Gramm.

Latin.

4 Ma. og b. Mikkelsens lat. Læsebog S. 1—36.

I G. kl. Mikkelsens Narratiunculae. Caesar de b. G. I, VI og VII, c. 1—47. Ovid: Pyramus og Thisbe; Deucalion. Madvigs Formlære § 22—103, 137—160; jævnlige Henvisninger til hans Syntaks.

I G. nsp. Mikkelsens Bellum Jugurthinum c. XXI—XXXIII. Caesar de b. G. III, c. 1—12, 15—29; IV, V, c. 1—14. Mikkelsens Formlære. Henvisninger til Madvigs Sproglære.

II G. kl. Cicero: Cato major med Udeladelse af cap. 12 og 15; Ausgewählte Briefe, erkl. von Hoffmann II, Nr. I, III, VI, XII, XVI. Caesar: De bello Gallico, liber. VI, VII, VIII, cap. 1—6 incl. Madvigs Carmina selecta: Catullus I, III, V, VI, VII, IX, X, XI; Tibullus I og II; Propertius I, II, III, V, VI; Ovid II, IV, V, VIII; Martial I—XX. Syntaksen efter Madvig. En Version om Ugen.

II G. nsp. Caesar De bello Gallico II, VI, 11—28, Cicero Pro. S. Roscio cap. I—XXXIII. Gloser, Verber og Syntaks efter Mikkelsens Begynderbog og V. Nielsens Syntaks.

III G. kl. Madvigs Carmina selecta: Catullus I, III, V—VII, IX—XI; Propertius I, III—VI. Horats' Epistler: I, 2, 7, 10, 11; Satirer: I, 4, 5, 9; Oder: I, 1, 4, 5, 7, 9, 10, 27, 33; II, 3, 6, 11; III, 9,30; IV, 7. Kursorisk er læst: Livius liber XXVII, cap. 1—5; cap. 3—19; Gertz: Latinske Forfattere fra Middelalderen, S. 1—12, 44—53, Carm. 3, 5, 6. Rafns latinske Litteraturhistorie. Det vigtigste af Thomsen: Det romerske Stats- og Privatliv. En Version om Ugen. — Til Eksamen opgives: Livius, XXI, cap. 1—2 incl., 4—19 incl., 19,6—31 incl. Cicero: In Verrem IV, cap. 1—36 incl. Horats' Satirer: I, 9; Epistler: I, 2 7; Oder: I, 4, 27; II, 3; III, 9. Vergils Aeneide VI, 1—155. Carmina selecta: Lucrets I og II; Tibullus I og II; Propertius I og IV; Ovid IV.

III G. nsp. Gertz: Middelalderl. Forff., S. 1—2, 26—31, 44—60, 105—106, 111—112. Gertsens Læsebog I², S. 42—48, 59—62; II², S. 1—17, 41—77. Madvigs Sprog-

lære er benyttet. — Til Eksamen opgives: Cortsens Læsebog I¹, S. 16—42, 59—62; II₁: Cicero pro Roscio c. 6—13, Breve 1—4, 12. Gertz: Middelald. Forff., S. 1—2, 44—53, Carmina 1, 5 og 6.

Græsk.

I G. kl. Hude: Græsk Elementarbog: I og II, S. 1—40. Berg og Hude: Græsk Formlære. De vigtigste Regler i Hudes græske Syntaks. Sechers græske Mythologi forfra til Aitoliske Sagn.

II. G. kl. Iliaden 1, 3, 6. Herodot VIII, 1—26, 34—42, 49—72, 74—76, 78—103, 107—125, 130—144. Sechers Litteraturhistorie til Sofisterne.

III G. kl. Homers Iliade XXIII, 1—261. Petersens græske Anthologi: Kallinos; Tyrtaios 1—4; Mimnermos 1—4; Anakreon: Solon 1—3, 5; Xenophanes; Theognis 1—9; Epigrammer; Alkman; Alkaios; Sappho 1, 2; Anakreon 1—5; Anakreontiske Digte 1—10; Simonides; Timokreon; Kallistratos, Hybrias. Platon: Apologien og Kriton. Xenophons Apomnemoneumata, I, cap. $2_{,3}$—$2_{,48}$; cap. 4; II, cap. 1—2 incl. Christensen: Det græske Statsliv. — Til Eksamen opgives: Iliaden VI, 72—529, IX, XXII. Petersens Anthologi: Kallinos; Tyrtaios 1—3; Mimnermos 1—4; Solon 1 og 2; Theognis 1—9. Platons Apologi. Xenophons Apomnemoneumata: I, cap. 1—2_{28}; cap. 4; I6, cap. 1—2; III, cap. 5—6. Herodot 1, cap. 84—94 incl., 107—130 incl.

Oldtidskundskab.

I G. nsp. + m. Iliaden I, V, VI. Herodot: Kong Krœsos ved Chr. Thomsen. Mythologi efter Bjerring.

II G. nsp. + m. Sophokles' Antigone og Kong Oedipus ved Thor Lange. Sechers græske Kunsthistorie til Kunsten hos Romerne.

II G. kl. Sechers Kunsthistorie gennemgaaet. Forelæst i Overs.: Aischylos: Agamemnon, Sonofferet, Eumenidерne, De syv mod Theben, Perserne. Euripides: Ifigeneia i Aulis og paa Tauroi, Herakles's Vanvid, Kyklopen. Quintus Smyrnæus: Paris og Ønone. Et Udvalg af Hesiods Digte, de homeriske Hymner, Tyrtaios, Alkman, Alkaios, Sapfo, Anakreon, Anakreontika. Ove Jørgensen: Aischylos's Perserdrama.

III G. nsp. + m. Livius v. Thoresen I, S. 33—60. Platon: Sokrates i Fængslet og S.'s Død. V. Nielsen: Græsk Litteraturhistorie S. 30—36. Sechers Kunst-

historie: 1ste og 2den Periode. — Til Eksamen opgives: Iliaden I; VI, v. 119—143. Odysseen IX. Sophokles: Kong Ødipus. Herodot III v. Hude, S. 3—17, 21—47. Platon: Sokrates i Fængslet og S.'s Død. Secher Jensen opgiver af Iliaden V, v. 84—527, 711—909, ellers som de andre.

Historie.

1 Ma. og b. Schmidt: Lærebog i Verdenshistorie I forfra til Norden i den hedenske Tid.

2 Ma. Schmidts Lærebog i Verdenshistorie I fra Norden i den hedenske Tid og ud.

2 Mb. Samme Lærebog: Fra Cæsar og Bogen ud, med en Del af Stoffet vedrørende Verdenshistorie behandlet som Læsestof og enkelte Afsnit af Danmarks Historie lidt udførligere.

3 Ma. og b. Schmidts Lærebog forfra til den franske Revolution.

4 Ma. og b. Schmidts Lærebog II fra den franske Revolution og ud.

R. Munch: Mindre Lærebog i Samfundskundskab Af Thejll: Historien efter 1848: Frankrigs, Tysklands, Englands og Ruslands Historie fra 1870 til Verdenskrigen.

1 G. Munch og Müller: Verdenshistorie for Gymnasiet I—II. Nordens Historie efter Joh. Ottosens Lærebog til c. 1450.

II G. Den nyere Tids Historie efter Munch og Müllers Bog, Nordens Historie 1523—c. 1770 efter Ottosens: Nordens Historie. Specialet (Danmarks Historie 1643—75) gennemgaaet.

III G. Nordens Historie fra c. 1770 efter Ottosens Bog. Verdenshistorien efter 1789 efter Munchs Bog, Samfundskundskab efter Munch: Afsnittene om Danmarks Statsforfatning, Embedsstyrelse, kommunal Styrelse, Skatter og Finansforhold, Retsvæsen, Ejendommenes og Indtægternes Fordeling. Det nævnte Pensum opgives til Eksamen.

Geografi.

1 Ma. C. C. Christensen Geografi for Mellemskolen I forfra til Alperne.

1 Mb. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen II: Jorden som Himmellegeme. I: Forfra til Alperne.

2 Ma. og b. C. C. Christensen: Geografi for Mel-

lemskolen II: Jorden som Himmellegeme. I: Forfra til Side 97 (Balkanhalvoen).

3 Ma. og b. C. C. Christensen: Geografi for Mellemskolen. II :Jorden som Himmellegeme. I: Hele Bogen.

4 Ma. og b. Samme Bog II: »De fremmede Verdensdele« (med Undtagelse af Mellem- og Sydamerika).

R. C. C. Christensen: »Østersø- og Vesterhavslande«; det med mindst Tryk er forbigaaet. Det øvrige Evropa med Undtagelse af Skandinavien er gennemgaaet efter Atlas.

Naturhistorie.

1 Ma. og b. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen. I: Pattedyr. V. Balslev og K. Simonsen: Botanik for Mellemskolen I: Hele Bogen.

2 Ma. og b. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen I: Fugle, Krybdyr, Padder. V. Balslev og K. Simonsen: Botanik for Mellemskolen II: Hele Bogen.

3 Ma. og b. V. Balslev og P. Andersen: Zoologi for Mellemskolen I: Pattedyr. V. Balslev og K. Simonsen: Botanik for Mellemskolen III: Hele Bogen. Plantebestemmelser efter Simonsens lille Flora.

4 Ma. og b. Balslev og Andersens Zoologi for Mellemskolen II fra Orme ud. Balslev og Simonsen: Botanik for Mellemskolen IV. Plantebestemmelser efter Simonsens lille Flora.

R. Balslev og Andersens Zoologi for Realklassen. Balslevs og Simonsens Botanik for Realklassen (nogle mindre Familier er forbigaaet).

Naturfag i Gymnasiet.

I nsp. + kl. C. C. Christensen: »Østersø og Vesterhavslande«. Vahl: Mineralogi og den dynamiske Geologi.

I m. Vahl, Geografi for Gymnasiets matematiske Linje: Mineralogi, Dynamisk Geologi, Bjærgarter, Atmosfæren, Havet, Klima og Plantebælter. C. C. Christensen, Østersø og Vesterhavslande: Tyskland.

II nsp. = kl. Heegaard, Astronomi. Vahl, Historisk Geologi. Krogh, Fysiologi forfra til Aandedræt.

II m. Vahl, Havet og den historiske Geologi. Halvdelen af Simonsens Biologi og Halvdelen af Kroghs Fysiologi.

III nsp. + kl. Vahl: Mineralogi, Bjærgarter, den dynamiske Geologi, Klima og Plantebælter. Krogh: Fysiologi Side 17—81. Til Eksamen opgives Fysiologi og Biologi.

III m. Simonsens Biologi: Plantevæv, Plantesystemet, lavere og højere Organisation og Planternes Udvikling, Udviklingen i Dyreriget og den almindelige Udviklingslære med nogle Forbigaaelser. Kroghs Fysiologi: fra Side 65 Bogen ud. Eksamensrepetition. Til Eksamen opgives Fysiologi og Biologi.

Regning og Matematik.

1 Ma. og b. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for Mellemskolen I, Side 1—61.

1 Ma. og b. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for lemskolen I, Side 50—110. Pihl Hansen og Rasmussen: Geometriske Øvelser I. Jul. Petersen: Geometri for Mellemskolen til den indskrevne Cirkel.

2 Mb. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for Mellemskolen I, Side 51—110. Jul. Petersen: Plangeometri for Mellemskolen S. 5—39.

3 Ma. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for Mellemskolen II, Side 1—42, III, Side 1—39. Julius Petersen: Plangeometri for Mellemskolen Side 41—67.

3 Mb. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for Mellemskolen II, S. 1—47; III, S. 1—34. Jul. Petersen: Plangeometri for Mellemskolen S. 1—58.

4 Ma. og b. Pihl Hansen og Ring: Regnebog for Mellemskolen S. 64—134. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra for Mellemskolen S. 71—121. Jul. Petersen: Geometri for Mellemskolen S. 64—83.

R. Fr. Friis-Petersen og J. L. W. Jessen: Realklassens Regnebog. J. L. W. Jensen og O. A. Smith: Algebra for Realklassen.

I nsp. + kl. T. Bonnesen: Matematik for de sprogl. Gymnasier, Side 51—100.

I m. Jul. Petersen: Plangeometri for Gymnasiet. Jul. Petersen: Aritmetik og Algebra S. 5—97. Jul. Petersen: Trigonometri S. 5—44.

II nsp. + kl. T. Bonnesen: Matematik for de sprogl. Gymnasier, Side 100—150.

II m. Jul. Petersen: Trigonometri, Infinitesimalregning og analytisk Geometri til Parablen.

III nsp. + kl. Jul. Petersen: Aritmetik og Alge-

bra, S. 54—74 og S. 89—111. Jul. Petersen: Plangeometri S. 53—71.

III m. Jul. Petersen: Algebra. C. Juel: Stereometri. Alt, hvad der er læst i Gymnasiet, er repeteret.

Naturlære. (Kemi.)

1 Ma. og b. Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen. Forfra til Side 47.

2 Ma. og b. Th. Sundorph: Fysik for Mellemskolen. Fra Side 30 (Varmelære) til Side 81 (Galvanisation).

3 Ma. og b. Sundorph: Kemi for Mellemskolen.

4 Ma. og b. Sundorph: Fysik for Mellemskolen II.

R. Sundorph: Fysik for Realklassen II og III.

I m. Sundorph: Varmelære. Sundorph: Lyslære. Barnwater: Grundtræk af Astronomien S. 7—32. 17 fysiske Øvelser.

II m. Sundorph: Lyslære S. 25—60. Sundorph: Elektricitet og Magnetisme S. 27—114. Sundorph: Mekanisk Fysik S. 1—21. Barnwater: Grundtræk af Astronomien S. 107—146.

III m. Sundorph: Elektricitet og Magnetisme S. 85—141. Sundorph: Mekanisk Fysik S. 25—86. Barnwater: Grundtræk af Astronomien S. 107—164.

Kemi.

I m. Jul. Petersen: Kemi S. 1—62.

II m. Jul. Petersen: Kemi for Gymnasiet, Side 63—120.

III m. Jul. Petersen: Kemi S. 96 — Bogen ud.

Tegning.

I—IV M. Plantegninger efter farvelagte Papmodeller, derefter Perspektivtegning efter forskellige Genstande.

Skrivning.

Til Undervisning i Skrivning i Mellemskolen er benyttet »Praktisk Haandskriftsbog« i 12 Hæfter af Overintendant Jorgensen. I 1. M. er desuden benyttet et almindeligt Skrivehæfte som Øvelsesbog. Med 2., 3. og 4. M. er tillige øvet Afskrivning af forskellig Vanskelighed. Herved er der lagt særlig Vægt paa Skriftens Renhed og Jævnhed.

Sang.

Hovedvægten er lagt paa at lære Eleverne en Mængde danske Melodier og Tekster. Udtalen,

Stemmeføring og Vejrtrækning har særlig været Genstand for Undervisningen. M. Ottosen: »Salmer og Lovsange«, »Den danske Skoles Sangbog«, »Højskolesangbogen«, Ernst 3stm. Sange I og II for ulige Stemmer er benyttede.

Gymnastik.

Mandlige Elever: Undervisningen foregaar paa Grundlag af »Haandbog i Gymnastik«. Foraar, Sommer og Efteraar drives Øvelser i fri Luft, Fodbold, Haandbold, Langbold med flere Boldspil paa Byens eller Kasernens Boldplads. Uden for Skolen drives Fodbold og med nogle af de store Elever tillige Roning.

Til Gymnastik skal Eleverne være forsynede med Gymnastikbenklæder, -sko og -bælte.

Ved et Stævne den 25. September, hvortil Sønderborg Statsskole havde indbudt, deltog Skolen i en Næveboldkamp og en Langboldkamp med Gymnasium og Realklasse og en Fodboldkamp med 4. M.

Gymnasiet vandt begge Kampe, og Fodboldkampen spilledes uafgjort med 0—0.

Den 7. Maj havde Skolen indbudt Sønderborg Statsskoles Gymnasium og et Hold af 2. M. til at spille en Langboldkamp og en Fodboldkamp.

Begge Kampe vandtes af Haderslev. Langboldkampen med 54 Point mod 32 og Fodboldkampen med 2 Maal mod 0. = 0—0 og 2—0.

Den 12. Maj (St. Bededag) foretoges en Udflugt med et Gymnastikhold af 4. M. og et Fodboldhold af 3. M. til Sønderborg. Statsskolen der havde indbudt de 3 sønderjydske Statsskoler til et Gymnastik- og Idrætsstævne.

Fodboldkampen, der efter Lodtrækning spilledes mod et kombineret Hold af Sønderborgs Mellemskoleklasser, vandtes af Sønderborg med 3 Maal mod 0. = 0—0 og 3—0.

Foruden de nævnte Kampe med de sønderjydske Statsskoler, har Skolen i dette Skoleaar spillet 3 Fodboldkampe med Statsseminariet og 2 med Seminarieovelsesskolen.

Heraf er 2 Kampe vundne, 2 tabte og 1 spillet uafgjort.

Kvindelige Elever: Undervisningen foregaar paa Grundlag af: Sigrid Nutzhorn og K. A. Knudsen: »Legemsøvelser for Pigeskolen«. Foraar, Sommer og Efteraar drives Boldspil i fri Luft, især Langbold.

Ved Stævnet i Sønderborg den 25. Septbr. f. A. del-

tog Piger fra 3. og 4. M. i en Langboldkamp, som tabtes.

Kvindeligt Haandarbejde.

1. Ma. og b. Et Syposeforklæde og 1 Chemise.
2. Ma. og b. En Chemise, Mellemarbejde.
3. Ma. og b. Benklæder og Mellemarbejde.
4. Ma. og b. Benklæder.

VII. Skolens Understøttelser.

For indeværende Skoleaar har Undervisningsministeriet stillet en Sum af 2175 Kr. til Raadighed som Oplægsstipendier — der først udbetales efter bestaaet Studentereksamen og Indskrivning ved Universitetet —, Hjælp til Livsophold samt Flids- og Opmuntringspræmier.

Efter Skoleraadets Beslutning uddeltes denne Sum Dagen før Juleferien saaledes:

Oplægsstipendier: S. Secher Jensen III, 200 Kr., Fr. Schmidt III, 150 Kr., E. Thomsen, L. Schützach, Carl Møller II, hver 100 Kroner.

Udbetalingsstipendier: S. Secher Jensen III, 200 Kr., Fr. Schmidt III, 100 Kr., E. Thomsen, Sv. Johannsen, L. Schützach II, hver 125 Kr., C. Møller II, 50 Kr., J. Wildfang I, 125 Kr., Høfring R. 75 Kr., Anna M. Greisen, Magdalene Hansen, Oskar Jensen II, Aage Nielsen R., Georg Kuss 4. M., hver 50 Kr.

Flids- og Opmuntringspræmier (danske Bøger) tildeltes: M. Fuglsang Damgaard III, Christiane Lehmann, A. Fuglsang Damgaard II, Gadeberg, Brodersen, Sonja Hirth I, Kjestine Jensen R., Kornerup, Wraa, Mortensen, N. Rasmussen 4. M., Antoni Petersen, Tove Eeg Sørensen, Hans Boisen, Hans Sørensen, Kirsten Kiil, Chr. Have 3.M., Charitas Matthiesen, Carla Schødt 2. M., Sigrid Nielsen, Margr. Schmidt, Niels Lund, Erna Hagedorn, Marie Møller, Johs. Speth 1. M.

I den tyske Afdeling udbetaltes til Hans Ravn (0 II) 120 Kr., Steffen Wienberg (U IIg) 30 Kr.

Flids- og Opmuntringspræmier (tyske Bøger) tildeltes Bieling, J. Møller, Ingeborg

Vollstedt, Marg. Hansen, Iwersen, Schlaudraff, Inge Hamann, Dora Schmidt, Uwe Schütze, Annemarie Jensen.

VIII. **Bibliotek og Samlinger.**

Baade Hovedbiblioteket — hvorfra en Del Bøger skal afleveres til Byens Folkebibliotek — og Haandbiblioteket er i Aarets Løb blevet øget ved Indkøb.

Større eller mindre Boggaver er skænket af Skolens Rektor og flere af dens Lærere, af Redaktør Svensson, Fru Kammerherreinde Stemann, Etatsraadinde Hegel, Prof., Dr. phil. Aage Friis, Rentier Axel Carstens, Fru Lønborg, Odense. Endvidere af følgende Institutioner: Undervisningsministeriet, Det kongelige Bibliotek, Det kgl. danske Videnskabernes Selskab, Universitetsjubilæets danske Samfund, Selskabet til historiske Kildeskrifters Oversættelse, Samfundet til Udgivelse af gammel nordisk Litteratur, Udvalget for Folkeoplysningens Fremme, Det danske Hedeselskab, samt Selskabet for Naturlærens Udbredelse. Endelig bør nævnes tilsendte Skrifter fra forskellige Skoler (deriblandt Askov Højskole) og fra Boghandlere og Forlæggere (deriblandt især Gyldendalske Boghandel). — Til Hjælpebiblioteket har Studenterudvalget »Hejmdal«, København, skænket en stor Samling brugte Skolebøger. Aalborg Katedralskoles Elever og Lærere har skænket vore Klassebiblioteker en stor og værdifuld Gave paa over 400 Bøger. Ogsaa mange af Skolens egne Elever har bragt Gaver.

Som antydet i forrige Aars Program har Elever og Lærere skænket Skolen en herlig Silkefane, som overraktes og indviedes ved Skolens Afslutningsfest d. 28. Juni f. A. Til Fanen har Fru Henningsen skænket os en Sølvplade.

I Festsalen er som en Hovedprydelse ophængt et stort Maleri af Skamlingsbanken, malet og foræret til Skolen af Lektor Ottosen, der ogsaa har givet Tegning til Skolens Segl og Bibliotekets Exlibris.

Fotograf Andresen har skænket Skolen et større, indrammet Fotografi fra Kongens Indtog i Haderslev.

Docent Frk. Ingeborg Stemann i Posen har skænket Skolen et meget stort Vægkort over den nye polske Stat. Amtsdyrlæge Schmidt har foræret os Kraniet af en Hvalros. Desuden har Samlingerne modtaget Gaver af følgende Elever: Mahler, Tyge Haarløv, Ella Frilund, H. Bojsen, Vald. Petersen, A. Fisker, H. Reichardt, K. Smith, K. Schramm, Kaj Hübbe, V. Gram, Sv. Kjeldgaard, Kirsten Buhl, A. Rattenborg, E. Kornerup, Kathr. Knudsen, Helene Götzsche, O. Højer, Johan Pedersen, Helge Nissen, W. Hundevadt. For samtlige disse Gaver og den Interesse, som ved dem er vist os, udtaler vi Skolens varmeste Tak.

I de forløbne to Skoleaar har vi fra Staten modtaget 9000 Kr. til de fysisk-kemiske Samlinger og 5900 Kr. til Naturfagssamlingerne ud over det normale Budget.

I Skoleaarets Løb har været under Opførelse en ny Fløj mod Skolegade — Pigegymnastiksal, derover Fysik- og Kemilokaler —, Pedelbolig og W.C.-Anlæg langs Nordgrænsen, ligesom Drenge-Gymnastiksalen vil blive forsynet med Omklædningsrum og Styrtebadsapparat. Den strenge Vinter og Arbejdskampen har forsinket Fuldførelsen, saa de nye Lokaler først vil kunne tages i Brug ind i det nye Skoleaar.

IX. **Fra det forløbne Skoleaar.**

Skolen er blevet hædret med Besøg af Departementschef Glahn, ledsaget af Undervisningsinspektøren Dr. Bertelsen og den tidligere Undervisningsminister Kejser Nielsen.

Foruden af Dr. Bertelsen er Skolen og dens Arbejde blevet inspiceret af Lektor Stockmarr, Konservator Poul Jørgensen og Gymnastikinspektøren. Rektor Mogensen fra Statsskolen i Aabenraa har glædet os med et Besøg. Recitator Poss-Nielsen har fremsagt danske Digte for Eleverne, Pastor Olf. Ricard og Pastor Malmstrøm har talt for Gymnasiet og Realklassens Elever.

Den 21. December spillede Regimentsmusikken fra Sønderborg i Skolens Festsal for Lærere og Elever

under stort Bifald, bl. a. Udvalg af Hornemann'ske Melodier.

Vi takker for udvist Venlighed og Interesse.

Vore offentlige Foredrag i Skolens Festsal fortsattes i Aarets Løb, idet Lektor Ascanius holdt to Foredrag om Dalgas og Hedeselskabet, Lektor A. Jensen et Foredrag om vore Fædrelandssange, Lektor Reincke et om vor frie Forfatnings Udvikling og Adjunkt A. Diemer to Foredrag med Lysbilleder om København.

27. August havde Mellemskolen og Gymnasiet Udflugt med Ekstratog til Gram. 10. Februar holdt vi Afstemningsfest paa Skolen. 25. Februar afholdt Gymnasieforeningen »Vidar« en meget fornøjelig Maskefest for de ældste Klasser. 6. Maj gav Eleverne under Lektor Ottosens Ledelse og med velvillig Hjælp af Koncertsangerinde Frk. Norrie, Frk. Michael og Frk. Inger Ottosen en Koncert i Skolens Festsal, der var fyldt til sidste Plads. Indtægten benyttedes for en stor Del til en Studierejse, som II. og I. G. foretog i Bededagsferien under Ledsagelse af Lektor Ottosen med Frue, Adjunkt Maltbæk og Rektor med Frue. Den vellykkede og lærerige Tur — hvor der vistes Sønderjyderne megen Venlighed og Gæstfrihed — gik over Fredericia, Jelling, Fasterholt, Herning, Viborg, Mønsted, Daubjerg, Heden, Hald tilbage til Viborg og efter et Ophold i Aarhus hjem.

Skolens Arbejde er blevet haardt hindret i Aarets Løb ved Sygdom blandt Elever og Lærere; især var Influenzaepidemien slem og medførte Skolens Lukning helt eller delvis i flere Uger.

Ved Skoleaarets Slutning ramte den Sorg Hjem og Skole, at Marie Carstensen efter et haardt Sygeleje bortreves ved en tidlig Død. Hun var en flink, kær og god lille Pige, som Kammerater og Lærere vil savne og mindes med Vemod.

X. **Forberedelsesskolen.**

Frk. Inger Ottosen er Inspektrice og har det daglige Tilsyn med denne Afdeling. Gymnastiklærer Iversen har Inspektion paa Pladsen. Ved det nye Skoleaars Begyndelse opgav Fru Lauritsen til Skolens Beklagelse sin Lærerindevirksomhed, og Frk. Toni Tonnesen konstitueredes som Lærerinde ved Mellemskolen. I de ledige Pladser ansattes Lærerinde Frk. Moth og Fru Greisen. Desuden har ligesom forrige Aar en Del af Statsskolens Lærere undervist i Forberedelsesskolen.

Forberedelsesskolen — der kun skulde opretholdes foreløbig — afvikles fra det nye Skoleaar med en Klasse om Aaret.

XI. **Den tyske Afdeling.**

Ved Paasketid dimitteredes fra Prima Hermann Bieling, Søn af Slagtermester Bieling i Haderslev, der gik til den polytekniske Læreanstalt i Hannover, og fra Untersekunda K. A. Bentzen, Søn af Chr. Bentzen i Haderslev.

Foruden de tyske Lærere har Lektor Reincke og Frk. Dr .Petersen samt Adjunkt Diemer haft Timer ved denne Afdeling.

Forrige Aar afvikledes IV, i Aar U III, saa Afdelingen næste Aar kun omfatter O III, U II, U I, O I. I den Anledning opgiver Dr. Hellwig og Dr. Krøger fra 1. August 1922 deres danske Statstjeneste. Hele Afdelingen vil være afviklet og nedlægges Sommeren 1924.

XII. Uddrag af Haderslev Katedralskoles Regnskab fra 1. April 1921 til 31. Marts 1922.

Indtægt.

	Kr.	Ø.
Skolcafgift	12,290	00
Statens Huse	6,841	91
Statens Tilskud	356,259	16
	375,391	07

Udgift.

	Kr.	Ø.
Lønninger	208,857	92
Honorarer	4,171	96
Timebetaling	36,333	96
Bibliotek og Samlinger	7,613	75
Inventar	8,193	60
Kontorudgifter	2,847	56
Smaaudgifter	257	00
Aarlig Vedligeholdelse	7,000	00
Hovedistandsættelser	5,185	00
Rengøring	7,037	07
Brændsel og Lys	7,597	34
Regnskabsføringen	2,088	00
Stipendier	1,524	19
Tryksager (den tyske Afdeling)	132	85
Repræsentation	600	00
Statens Huse	1,245	19
Byggearbejder	30,000	00
Skatter	467	30
Discipelbiblioteket	100	00
Forberedelsesskolen	17,921	54
Kassebeholdning $^{31}/_{3}$ 1922	26,217	38
Balance	375,391	07

XIII. Skema for Afgangs- og Aarsprøverne.

A. Studentereksamen.

Fredag den 9. Juni, Kl. 8: Dansk. A. J. Lektor H. Hansen. (16.)
Lørdag „ 10. „ „ 2: Fransk. Rck. Lektor Verner. (16).
Tirsdag „ 13. „ „ 2: mn. Matematik. W. Lektor Pihl. (16).
„ $3^1/_2$: kl. + ns. Matematik. H. P. Lektor Pihl. (16.)
Fredag „ 16. „ „ 8: Historie. Rck. Adjunkt Lund. (16.)
Mandag „ 19. „ „ 8: kl. Græsk. M. Professor Dr. Gertz. (16.)
„ 10: mn + ns Oldtidskundskab. Ha. Prof. Dr. Gertz. (16.)
Tirsdag „ 20. „ „ 8: kl. Latin. M. Professor, Dr. Gertz. (16.)
„ $9^1/_2$: ns. Latin. Ha. Professor, Dr. Gertz. (16.)
Fredag „ 23. „ „ 8: ns. Tysk. Rck. Lektor Brusendorff. (16.)
„ 10: kl. + mn. Tysk. Br. Lektor Brusendorff. (16.)
Lørdag „ 24. „ „ 5: mn. Fysik og Kemi. H. P. Lektor Christiansen. (2.)
Mandag „ 26. „ „ 8: ns. Engelsk. A. Lektor Alsted. (16.)
Onsdag „ 28. „ „ 8: kl. + ns. Naturfag. Ott. Lektor Simonsen. (24.)
„ $9^1/_2$: mn. Naturfag. Ma. Lektor Simonsen.

B. Realeksamen.

Fredag den 9. Juni
Kl. 8: (Nr. 1–7) } Fransk. Asc. Rck. (23).
„ 10: (8–14) }
Mandag den 12. Juni
Kl. 8: (8–14) } Matematik. W. H. P. (23).
„ 10: (1–7) }
Onsdag den 14. Juni:
Kl. 8: (1–7) } Dansk. A. J. Lektor Galster.
„ 10: (8–14) }
Fredag den 16. Juni
Kl. 1: (8–14) } Tysk. Rck. C. C. (23).
„ 3: (1–7) }

Lørdag den 17. Juni, Kl. 8: Latin. Ha. M. (16).
Mandag den 19. Juni
Kl. 8: (1—7) } Naturhistorie. Ott. Ma. (24).
„ 10: (8—14) }
Torsdag den 22. Juni
Kl. 8: (8—14) } Engelsk. A. L. (23.)
„ 10: (1—7) }
Lørdag den 24. Juni
Kl. 8: (1—7) } Historie. Asc. Rck. (23.)
„ 10: (8—14) }
Mandag den 26. Juni
Kl. 8: (8—14) } Fysik. H. P. Lgk. (2.)
„ 10: (1—7) }
Onsdag den 28. Juni
Kl. 10: (1—7) } Ott. Lektor Simonsen. (23.)
„ 11½: (8—14) }

C. Mellemskoleeksamen.

Fredag den 9. Juni
Kl. 1: 4 Ma. (1—12) } Dansk. D. Lektor
„ 4½: — (13—26) } H. Hansen. (16.)
Lørdag den 10. Juni
Kl. 8: 4 Mb. (1—7) }
„ 10: — (8—14) } Dansk. Br. Lektor
„ 2: — (15—24) } H. Hansen. (18.)
„ 4½: — (25—32) }
Mandag den 12. Juni
Kl. 8: 4 Mb. (20—32) }
„ 10: — (1—19) } Historie Asc. L. (16.)
„ 2: 4 Ma. (13—26) }
„ 4: — (1—12) }
Onsdag den 14. Juni
Kl. 8: 4 Ma. (1—13) }
„ 10: — (14—26) } Fysik. H. P. Lektor
„ 2: 4 Mb. (1—13) } Matthiessen. (2.)
Fredag den 16. Juni
Kl. 8: 4 Mb. (14—26) } Fysik. H. P. Lektor
„ 10: — (27—32) } Matthiessen. (2.)
Lørdag den 17. Juni
Kl. 8½: 4 Ma. Latin. Ha. M. } (16.)
„ 1: 4 Mb. — M. Ha. }

Tirsdag den 20. Juni

Kl. 8:	4 Ma. (14—26)	Geografi Ott. Lgk. (24.)
„ 10:	— (1—13)	
„ 1:	4 Mb. (14—32)	
„ 3½:	— (1—13)	

Fredag den 23. Juni

Kl. 8:	4 Mb. (1—16)	Engelsk. A. L. (17.)
„ 10:	— (17—32)	
„ 2:	4 Ma. (1—13)	
„ 4:	— (14—26)	

Mandag den 26. Juni

Kl. 8:	4 Ma. (14—26)	Naturhistorie. Ma. Ott. (24.)
„ 9½:	— (1—13)	
„ 12:	4 Mb. (17—32)	
„ 2:	— (1—16)	

D. Aarsprøverne.

a. Skriftlige Prover.

Onsdag den 14. Juni.

I Gymnastiksalen:

8—12. II. Dansk Stil.
I. Dansk Stil.

8—11. 3 Ma. Matem. og Regning.
3 Mb. Matem. og Regning.

Fredag den 16. Juni.

I Gymnastiksalen:

8—12. II m. Matem. I.
I m. Matem.

8—11. II kl. Lat. Version.
II nsp. Eng. Genfortælling.
I nsp. Engelsk Stil.
3 Ma. Dansk Stil.
3 Mb. Dansk Stil.
2 Ma. Regning.
2 Mb. Regning.

12—3. II nsp. Engelsk Stil.
I nsp. Tysk Stil.

I Klasseværelserne:

8—11. 1 Ma. Dansk Stil.
1 Mb. Dansk Stil.

Lørdag den 17. Juni.

I Gymnastiksalen:

8—12. II m. Matem. 2.
I m. Matem. 2.
8—11. II nsp. Tysk Genfortælling.
2 Ma. Dansk Stil.
2 Mb. Dansk Stil.
8—11. 1 Ma. Regning.
I Mb. Regning.
12—3. II nsp. Tysk Stil.

b. Mundtlige Prøver.

Mandag den 19. Juni

Kl. 8: II m. Fysik. W. H. P. (2.)
„ 8: 3a. (1—10) } Historie. Asc. D. (19.)
„ 9: — (11—20) }
„ 10: — (21—30) }
„ 11: — (Rest) }
„ 8: 3b. (1—10) } Historie L. Rck. (17.)
„ 9: — (11—20) }
„ 10: — (21—30) }
„ 11: — (Rest) }
„ 2: I. Historie. L. Rck. (17.)

Tirsdag den 20. Juni

Kl. 8: 1a. (1—10) } Historie. Asc. D. (17.)
„ 9: — (11—20) }
„ 10: — (21—30) }
„ 11: — (Rest) }
„ 3: Ib. (1—10) } Historie. Asc. D. (19.)
„ 4: — (11—20) }
„ 5: — (21—30) }
„ 6: — (Rest) }

Onsdag den 21. Juni

Kl. 8: II kl. Latin, Græsk. M. Ha. (16).
— II m. Naturfag. Ma. Ott. (24.)
— II ns. Tysk. Br. Rck. (23.)
Kl. 8: 3a. (1—10) } Engelsk A. L. (17.)
„ 9: — (11—20) }
„ 10: — (21—30) }
„ 11: — (Rest) }

Kl. 3: 3b. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Engelsk. L. A. (17.)

Torsdag den 22. Juni

Kl. 8: Ins. Tysk. Rektor. Br. (17).
„ 8: 1a. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Fysik. Lgk. Kl. (2.)

„ 8: 1b. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Naturhistorie. Ott. Ma. (24.)

„ 3: 2a. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Engelsk. L. I. O. (17.)

„ 3: 2b. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Engelsk. A. Asc. (19.)

Fredag den 23. Juni

Kl. 8: II (1—8)
„ 10: — (9—16)
} Dansk. Rektor. A. J. (19)

„ 8: Im. Matematik. H. P. Kl. (23.)

„ 8: 3a. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Tysk. C. C. To. (20.)

„ 8: 3b. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Naturhistorie. Lgk. Ma. (24.)

„ 3: 2b. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Tysk. Rck. Br. (19.)

Lørdag den 24. Juni

Kl. 8: II kl. Engelsk. A. L. (16.)
„ 9: II ns. Engelsk. L. A. (16.)

Kl. 3: 2a. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Tysk. Rck. C. C. (17.)

Mandag den 26. Juni

Kl. 8: I. Fransk. Asc. A. J. (17.)
„ 8: 1a. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Dansk. D. Br. (17.)
„ 3: 3b. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 5: — (Rest)
} Fysik. Lgk. Kl. (2).
„ 3: 1b. (1—10)
„ 4: — (11—20)
„ 5: — (21—30)
„ 6: — (Rest)
} Dansk. A. J. D. (19.)

Tirsdag den 27. Juni

Kl. 8: IIm. Matematik, Fysik. W. H. P. (16.)
„ 10: IIns. Matematik. W. H. P. (16.)
„ 8: 3a. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Naturhistorie. Lgk. Ma. (24.)
„ 8: 2a. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Dansk. Ha. Br. (17.)
„ 8: 2b. (1—10)
„ 9: — (11—20)
„ 10: — (21—30)
„ 11: — (Rest)
} Dansk. A. J. D. (19.)
„ 1: I ns. Engelsk. A. Asc. (20.)

Onsdag den 28. Juni

Kl. 8: I kl. Latin + Græsk. Ha. M. (16.)

Torsdag den 29. Juni, Kl. 4: Skoleraadsmøde.

Fredag den 30. Juni, Kl. 10: Slutningsmøde i Festsalen, hvor Eksamensudfald og Omflytning bekendtgøres; Kl. 1: Mundtlig Optagelsesprøve. Eleverne medbringer de hidtil benyttede Skolebøger.

Lørdag den 1. Juli, Kl. 9—11, 12—2, 2½—3 Skriftlig Optagelsesprøve. Eleverne medbringer Kladdepapir og Skrivesager.

Det nye Skoleaar begynder Tirsdag den 15. August, Kl. 1. (Enkelte Elever prøves efter Aftale fra Kl. 8 denne Dag).

Til at overvære de mundtlige Prøver og Slutningsmødet indbydes Elevernes Forældre og Værger samt enhver, der har Interesse for Skolen og dens Gerning.

Haderslev Katedralskole, i Juni 1922.

Karl Mortensen.

Indholdsfortegnelse.

Lektor Dr. Moth: Oversættelser pag. I—XX.
Adjunkt A. Diemer: Fanesang pag. XXII.
Rektor Dr. Mortensen: Skoletaler pag. XXIII.

I. Skolens Indretning . . . . . Side 1
II. Afgangsprøver 1921 . . . . . „ 7
III. Eleverne . . . . . „ 7
IV. Lærerne . . . . . „ 15
V. Undervisning . . . . . „ 15
VI. Oversigt over Aarsarbejdet 1921 22 . „ 19
VII. Skolens Understøttelser . . . . . „ 32
VIII. Bibliotek og Samlinger . . . . . „ 33
IX. Fra det forløbne Skoleaar . . . . . „ 34
X. Forberedelsesskolen . . . . . „ 36
XI. Den tyske Afdeling . . . . . „ 36
XII. Uddrag af Skolens Regnskab . . . „ 37
XIII. Skema for Afgangs- og Aarsprøverne „ 38